

לקראת שבועת מלכתא

dirshu@dirshu.co.il | לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 210

פנינים לפרשת בשלה

הדבר היה לכבוד יום הולדתו של רבינו מהר"ם שפירא זצוק"ל. הרב לא דיבר על יום זה במיוחד, אך הנוהג היה שתלמידי הישיבה חילקו ביניהם את לימוד הש"ס; ובערב נערכה סעודה גדולה לגומרה של תורה...

מרן הגר"ש וואזנר זצוק"ל על שמחת סיומי הש"ס מימי בחרותו בישיבת 'חכמי לובלין'

ומשיעור קבוע זה נוצר לו לעם ישראל החיבור העמוק והנפלא הנודע בשמו 'גיליון הש"ס' אשר נדפס על הדף. אולם מו"ר מהר"ם שפירא זכה להוציא את הרעיון אל ההמונים, וכמו כן לחדש בו את עניין הקביעות של הדף אל היום; כלומר שבחלוף היום חלף זמנו של הדף כי למחר כבר ילמדו את הדף הבא.

תקנה גדולה ורבה זו של הדף היומי ניתנה מתנה עבור כלל ישראל - אולם בקרב הישיבה לא למדו את 'הדף היומי'. בחורי הישיבה עסקו בלימוד התורה בהיגיון המוח והלב, בעמקות. גם אלה שמצאו נפשם בלימוד הבקיאות למדו יותר מדף אחד ליום... בסמוך אלי ישבו תלמידים שבשנותם בישיבה סיימו את רוב הש"ס.

היו אמנם שמחות 'סיום ש"ס' בישיבה. גם אני זכיתי ליטול בהן חלק. הדבר היה לכבוד יום הולדתו של הרב, שחל בז' באדר. הרב

כחמש-עשרה שנים חלפו מאז אותה שיחה מרוממת לה זכו עורכי וסופרי 'המודיע', כאשר לקראת שמחת סיום הש"ס בסדר לימוד הדף היומי מן התלמוד הבבלי במחזור הי"א - ביום כ"א באדר א' תשס"ה - התקבלו לשיחה במעונו של פוסק הדור, תל תלפיות לאלפי ישראל, הלוא הוא מרנא ורבנא בעל ה'שבט הלוי', הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל - אשר ניאות לבקשתם להאציל מהודו ולהשמיע דברים מע"ג שופרה של היהדות החרדית לכבוד התורה ולומדיה; ולזכר שם תפארתו של מורו ורבו, הוגה ומחולל רעיון 'הדף היומי' - הגאון הקדוש רבי מאיר שפירא מלובלין זצוק"ל.

וכך פתח מרן זצוק"ל בהדרת שיחו:

איש חן היה מורי ורבי מהר"ם שפירא זצ"ל. איש אשכולות שהכל בו; נתברך בכל מידות שמנו חכמים - בחכמה, ביראת אלוקים, בחסידות ואף בייחוס רם בהיותו נצר להרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע. אף תואר מראהו נסוך היה הוד ויופי. לא קלים היו חייו הקצרים עלי אדמות, ימיו היו אפופי סבל ומועקה, אולם מלאים וגדושים בחזון ומעשים היפים לדורי דורות.

זכורני, בהתהלכי פעם במחיצתו בחצר שאחרי היכל הישיבה הקדושה. הייתה זו שעת ליל, אורות הישיבה הבליוח מן החלונות לעבר החצר וקול התורה נשמע מהדהד. בתוך כך התבטא ברגש וכה אמר לי: "לא זכיתי להתברך בילדים, אולם 'ישיבת חכמי לובלין' ו'הדף היומי' הם בני, בהם קיימתי מצוות פרייה ורבייה".

אמנם כעין עניין זה של הדף היומי מקובל היה בישראל מקדמת דנא. הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל, על אף עמקנותו וגאונותו, לומד היה עם התלמידים לאחר תפילת שחרית דף גמרא מדי יום ביומו,

שטחית, אלא שייקלטו מהלכי הסוגיא במוח וייתיישבו בשיטות על הלב; שיהא לימודו של אדם משומר בידו. והנה יש לכך כמה וכמה עצות, ועל כל איש לבחור את הקרוב אליו. הטוב ביותר, שיהודים הלומדים את הדף ע"י 'שמיעת האזון' בשיעור, שיוסיפו על כך לימוד נוסף בשעת הבוקר, שאז ילמדוהו 'בעריכת שפתיים' וביגיעת ההבנה, עם חברותא וכדו' - וכך 'יהא בידם' את עיקרם של ענייני הדף. אלה שקשה עליהם הבנת הסוגיא - הרי יש בידם כיום כמה וכמה ספרי עזר שיש בהם כדי לסייע ביד הלומדים ולהדגיש היכן הנקודות העיקריות של הסוגיא. כל אחד ימצא לו את העזרה הראויה לו, ספר או חבר, או רב ת"ח שיסביר לו - ובלבד שבקומו מלימוד הדף, תהיה ערוכה ושמורה בו הסוגיא לכה"פ בעיקריה.

ובעצם, מוטל העול הזה על מגיד השיעור. לא כל אחד מוכשר וראוי לשמש בזה. על חברות הלומדים להכתיר לראשם מגיד שיעור הרגיל בלימוד הגמרא והמסכתא, אשר לבו רגיל בענייני הדף, ודרכי הגמרא שגורים וסדורים לפניו. המגידים צריכים להכין את השיעור כדבעי, ולשקול בינם לבין עצמם קודם השיעור היכן 'לבו' של הדף שאותו יניחו בפני השומעים, אותו יערכו לפניהם בבחירות כשולחן הערוך. עליהם להעמיק בלבנות השומעים בתבונה ובהכנה ברורה את הקו המנחה בסוגיא. צריכים המה לשאת מחשבה: 'עם מה ייצאו השומעים מן השיעור? מה יישאר בידם? מה יש בפי למסור לשומעים באופן שייצאו מן השיעור ודברמה שמור בלבם'.

לומדי הדף היומי, עמלי יום העושים לפרנסתם וקובעים עתים לתורה - יקרים וחביבים בעיניי, והנני מבקש וחוזר ומבקש לעודדם ולהרבות חיילים. שבחם הוא מופלג והריני מעתיר עליהם שפע ברכה. בדברנו על אודות כך שיש להשביח את איכות הלימוד - ללמוד על מנת לדעת, להבין ולהשכיל, להתייגע בלימוד התורה הקדושה - אל לנו לשכוח את אותו שכר מופלג, שכר תורה, דיבר בו ה'תנא דבי אליהו' דלעיל. וכבר הביא בספר 'רחמי האב' על זקן אחד שהיה מסיים את אמירת כל הש"ס בלא שהבין מאומה, והיו פניו מאירות כשמש בצהרים.

אולם בנוסף על כך, יש להוסיף את יגיעת התורה הנצרכת בלימוד התורה הקדושה. יגיעת התורה בעריכת שפתיים אין ערך לחשיבותה. כדאיתא בספרא בחוקותי "מלמד שהמקום מתאוה שיהיו ישראל עמלים בתורה". ובמדרש איתא, שאהרן הכהן זכה לכהונה בשכר שהיה מתייגע בתורה. לגדלות התורה באים רק ע"י יגיעה ואין לזה דמיון באופן אחר.

זכיתי להכיר גדולים שבקייאים עצומים היו בכל הש"ס כולו, בכל חדרי התורה; ברם, היקף בקיאותם לא גרעה מאומה מהבנתם לעומק העניין. אלה יחידים היו בדורותיהם - כדוגמה מורי ורבי הגה"ק רבי שמעון מז'עליחוב זצוק"ל, שבקיאותו העצומה הייתה בד בבד עם עמקות הזכירה וההבנה. גם בדורנו יש יחידים כאלה. ולהמונים בעם יאמר, שיש להוסיף הדגשה באיכות ההבנה, כל אחד לפי ערכו ייתן לב להבין לכל הפחות את עיקרי העניינים ולסדרם לפניו בבחירות.

ז"ע לא דיבר על יום זה במיוחד, אך הנוהג היה שתלמידי השיבה חילקו ביניהם בבוקרו של יום את לימוד הש"ס; כל בחור קיבל מכסת דפים ללימוד במהלך היום ובערב נערכה סעודה גדולה לגומרה של תורה, כאשר רבינו מהר"מ זצוק"ל נושא את ההדרן. אולם, כאמור - קביעות הלימוד בקרב התלמידים לא הייתה על דרך 'הדף היומי'. זאת ועוד: גם בהקשר ללימודי הדף היומי בקרב העולם - הייתה משאת נפשו של מורי ורבי מהר"מ שפירא זצוק"ל שילמדו את הדף בהבנה, בבחירות ולא מקופיא. פעם בשיחה אישית אמר לי מפורשות - בדברנו עמי על הדף היומי - שרק אם חוזרים על הדף לאחר הלימוד מפיקים את התועלת הרצויה. אמרתי לו אז שלמדתי מסכת שקלים במסגרת לימוד הדף, ונענה לי שאם לא הוספתי על עצם הלימוד את החזרה אין מכך את התוצאה הראויה.

ואכן, בשלב זה ביקש מרן ה'שבט הלוי' זצוק"ל, להניח דגש מיוחד: יש להעיר ולעורר בעניין הזה. בימינו זכינו ורבבות יהודים נמנים על לומדי הדף; ברם, יש מקום רב וגדול להשביח את האיכות בלימוד. שמועה שמעתי שיש אשר מצאו דרך ופתרון ללמד את הדף במהלך ארבעים דקות - והנני תמה ומיצר על כך: כלום דבר זה אפשרי?! ברוך ה', זיכני השי"ת, כל ימי גדלתי בין החכמים ומקובלני מרבנותי אשר לימדו דף גמרא כדבעי, עם פרש"י ותוספות מתמשך על פני שלוש שעות. וא"כ בשיעור הנאמר ליהודים, כאשר מבקשים להטעימם היטב את טעמי הדברים והבנתם, הרי נצרך לכך לכל הפחות כשעה, ואפילו שעה ומחצה!

ואשר על כן, זאת ברצוני להדגיש באמצעותכם: ללימוד התורה הקדושה נצרכת יגיעה. התורה הקדושה צריכה להיות תורת אמת, צריך אמת בלימוד התורה. היום - בעזרת כל ההתפתחויות החדשות - מגיעים להתרבות בענין ה'כמות', אבל חשוב להקפיד ולהשגיח שלא יהיה חסר ב'איכות' לבל יחסר העיקר.

הזכות הגדולה

אמת היא שגדולה ועצומה היא זכותם של יהודים העוזבים ביתם ועסקיהם וקובעים זמנם ללכת לבית הכנסת לשמוע דברי תורה. זכות רבה היא לנשמה בעולם העליון. בוודאי שעדיף להיות בביהמ"ד על פני שהות בבית והפסד הזמן ע"י שחוק הילדים שאין בו צורך. וכן פסק בשו"ע (אורח חיים קנה) "אף מי שאינו יודע ללמוד, ילך לביהמ"ד ושכר הליכה בידו, או יקבע לו מקום וילמוד מעט במה שיודע ויחשוב בענייניו וייכנס בלבו יראת שמים".

עצם זה שנכנסים דברי תורה לאוזנו של אדם טובה גדולה היא עבור הנשמה, וכשם שהביאה אמו של רבי יהושע בן חנניא את עריסתו לבית המדרש כדי שייכנסו ד"ת באוזניו.

אולם זאת יש לדעת, אשר בדבר שיש בו זכויות ויש בו גם חיסרון אזי יש לדון כל צד לגופו; יש לשקול בהערכה את הזכויות הגדולות ויש להתייחס בנפרד אל החיסרון, לדון בדרכי תיקונו. ואכן, בעניין זה של שמיעת דברי תורה רבו ועצמו הזכויות עד למאוד, אולם אין זה גורע מן החיוב המוטל עלינו למלא את החסר; להשביח את הלימוד ולהעלות בו את האיכות; שלא תהא השמיעה לבדה, ולא בהבנה

אמרת קמיה רבינו: הנה אנו שומעים כאן תמיד לצרכי רפואה ללמוד את הדבר שכנגדו. לדוגמה, לכאבי רגליים ללמוד הלכות חול המועד, ורבינו מכנה רפואות אלו "רגל ברגל"; לבעיה באיברים הפנימיים - ללמוד הלכות טריפות; כאב שיניים - ללמוד הל' בכורות במס' בכורות. והרי אין מתרפאין בדברי תורה?

משיחותיו של הגאון רבי אליהו מן עם מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א

"כִּי אֲנִי ה' רִפְאֶךָ" (שמות ט"ו, כ"ו)

חולה המבקש לאחרים "תלמדו לזכותי", האם זה ממעט ללומדים מזכותם?

"הלימוד אינו ממעט מזכות הלומדים. ויועיל לחולה רק מה שמוסיף בלימודו בגלל ומחמת רפואתו, בין בכמות בין באיכות, תוספת זו יכולה להועיל".

בהזדמנות אמר רבינו: "הרפואה היא משום שחברו הוא גורם ללימודו. (ומה שמובא בספר 'רוח חיים' ריש אבות את המעשה עם הט"ז שבזכות שיעורו התרפא החולה אע"פ שהחולה לא גרם לאמירת השיעור, שם אפשר לבאר שהכוונה שהתפילה תועיל בזכות התורה)".

אברך חולה וחמותו מעוניינת לארגן קבוצת אברכים שייסעו מבני ברק לכותל המערבי ויאמרו שם את כל ספר תהילים. האם אפשר לומר לה שעדיף שאותם אברכים ילמדו ארבע שעות ברציפות ואח"כ יאמרו כמה פרקי תהילים לרפואתו, וזה יותר טוב - א. כי נחסוך את ביטול התורה של הנסיעה; ב. כי באמירת כל ספר תהילים קשה להתפלל בכוונה; ג. כי תפילתם תהיה אחר לימוד כמה שעות ברציפות? "לימוד עדיף".

ארבע שעות אלו היו לומדים בלאו הכי, רק המיוחד כאן היא הרציפות, האם גם בכהאי גוונא הרציפות הזו קודמת לנסיעה לכותל?

"גם הרציפות סגי לזה".

מעוניינים להתחזק לרפואה שלמה, מה יעשו לגברים או לנשים? "גברים שילמדו דבר חדש וזה חיזוק בתורה, וכגון קדשים, זרעים טהרות. נשים שיתפללו מעריב. ב'משנה ברורה' כתב בסימן ק"ו סק"ד, שהן פטורות וה'חזון איש' סבר שרק בעת הצורך יש להקל". לכמה זמן לקבל על עצמם?

"הגברים כמה שרוצים, הנשים שיקבלו עליהן מעריב תמיד".

רפואת התורה ורפואת הצדיקים

הגמרא בעירובין (נד). הולכת ומונה "החש בראשו יעסוק בתורה שנאמר וכו', חש בגרונו יעסוק בתורה שנאמר וכו', חש במעיו יעסוק בתורה שנאמר וכו', חש בכל גופו יעסוק בתורה שנאמר ולכל בשרו

מרפא". מדוע אם כן אמרו בתחילה ראשו, גרונו ומעיו? ואפשר לבאר על פי מה שרבינו נוהג לומר, כי לכל איבר יעסוק בתורה בעניין השייך לו, כגון ראשו יעסוק בהלכות תפילין, איבריו הפנימיים יעסוק בהלכות טרפות וכו'. הסכים רבינו לביאור הנ"ל. ואמר עוד: "כי כיוון שיש פסוק מיוחד לחש בראשו, תועיל התורה לכאב ראש עוד יותר מאשר לכל גופו, וכן לשאר דברים שהוזכרו במפורש שם בגמרא".

רופא ירא שמים נכנס לרבינו והזכיר את דברי הגמרא בעירובין (נד). "החש בראשו יעסוק בתורה וכו'", ואמר: "לפי זה, אני יכול לסגור את המרפאה, די אם אתלה בפתח המרפאה את לשון הגמרא". השיב לו רבינו: "הרי לא שומעים לעצה זו, וזה הדבר הקשה ביותר למתרפאים, להתנהג כך".

והוסיף עוד לאמור: "כי דברי הגמרא הם לא רק כאשר כואב וכרפואה, אלא גם כמניעה לכאב, ולמחלה שלא תבוא".

אח"כ שאל הרופא את רבינו: הנה יש מיחוש ויש חולי ובגמרא אמרו "חש", אולי כוונתם רק לגבי החש בראשו ולא מחלה, כי הנה ראינו הרבה ת"ח שעוסקים בתורה ויש להם חולי.

אמר לו רבינו: "אין זה נכון, ולא רק למיחוש אלא מועיל גם למחלה, ואין אנו יודעים חשבונות שמים. יש חשבונות ויש עניין של גלגול קודם".

אמרת קמיה רבינו: הנה אנו שומעים כאן תמיד לצרכי רפואה ללמוד את הדבר שכנגדו. לדוגמה, לכאבי רגליים ללמוד הלכות

בנו של ה'חפץ חיים' כותב, שה'חפץ חיים' היה יושב ליד השולחן כשסביבו עשרות ספרים והוא מעיין בהם ומתעמק. בעת שנכנס אליו יהודי, בין אם זה אדם שהכיר או זר מעיירה רחוקה, היה ה'חפץ חיים' סוגר ספר, ועוד ספר ועוד אחד... שאל בנו של ה'חפץ חיים' את אביו: "למה צריך לסגור את כל הספרים? מה הבעיה אם תשאיר אותם פתוחים, ואחרי שהשואל ילך תמשיך ללמוד?"

הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א על כבוד הזולת ואהבת ישראל

"ויצטקו בני ישראל אל ה'" (שמות י"ד)

בנביא מלאכי (ג, טז) נאמר: "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתוב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו".
הקשה על כך בעל ה'מאור עיניים': כאשר רוצים לשוחח עם אדם, בשר ודם, יש צורך לבקש ממנו שיטה אוזן קשבת. אם חשוב לזכות במלוא תשומת לבו של אותו אדם, מבקשים ממנו לא רק שיטה אוזן קשבת אלא גם שיכבה את הסלולארי.
אבל הקב"ה אינו צריך להיפנות מעיסוקיו ולהקשיב. מדוע אפוא צריך לומר "ויקשב ה' וישמע"?

עוד יש להקשות, מדוע נאמר "ויכתוב", וכי ה' יתברך צריך לכתוב? וכי יש שכחה לפניו?!

והעניין יתבאר - אומר בעל ה'מאור עיניים' - על פי המשל הבא (הוספנו בו מעט נופך):

ראובן פונה לשמעון ואומר לו: "שמעון היקר, אני צריך לשוחח אתך בדחיפות. יש לך עשר דקות בשבילי?". שמעון נענה לו בסבר פנים יפות: "הנני! (אומר רש"י: לשון ענווה וזריזות). כן, אני מוכן. מה העניין?"

ראובן מתחיל לדבר. הטלפון הסלולארי של שמעון מתחיל לצלצל, לוי על הקו. שמעון עונה, תוך כדי שהוא אומר לראובן: "המשך ראובן, אני מקשיב לך".

ראובן ממשיך לשתוח את עניינו החשוב בפני שמעון, שממשיך תוך כדי כך את שיחתו עם לוי. עוברת עוד דקה והסלולארי השני מצלצל. "הלו, כן, יעקב מה נשמע? ראובן תמשיך, אני שומע כל מילה". אנחנו יודעים שלרוגאצ'ובער היו שני מוחות, לאדם הזה יש גם שלוש אוזניים - הוא שומע במקביל את ראובן, את לוי וגם את יעקב...

ראובן כבר מבין, בצער ובאכזבה, שאין לו מה לחפש אצל שמעון. משהו כבד יושב לו על הלב, אבל עם שמעון אי אפשר לדבר... זה יכול גם להיות אחרת:

שמעון אומר לראובן: "אני רוצה לשמוע אותך בלי הפרעות. רק רגע, הנה אני מכבה את הפלאפון", ולילדים הוא אומר: "אם מישהו יחפש אותי בטלפון או בדלת, אל תגידו 'אבא לא נמצא' כי אני כן נמצא... אבל תגידו: 'אבא נמצא, והוא עסוק בעניין חשוב. בעוד שעה יהיה

אפשר לדבר אתו".

ראובן כבר מרגיש טוב יותר עוד לפני שהתחיל לפרוק את המטען שבלבו. יש מישהו שמקשיב לו, הוא יודע שלבו של שמעון נתון לו באותה עת באופן מוחלט.

אם שמעון עוד יותר עובד ה', ורוצה עוד יותר להעניק הרגשה טובה לחברו, הוא לוקח דף ועט ואומר לראובן: "הדברים שאתה אומר חשובים לי מאוד. אני רוצה לכתוב כל מילה ומילה שאתה אומר כדי שאוכל אחר כך לעיין שוב בדברים ולומר לך את דעתי אחרי שיקול דעת".

איזו הרגשה יש לראובן עם כזו גישה!

יתכן שראובן לא יקבל תשובה על שאלתו. לא תמיד שמעון יכול לפתור את כל בעיותיו של ראובן ולשחררו מכל צרותיו. בכל זאת, לראובן קל יותר עכשיו. בעצם הקשבתו הוסיף לו שמעון כוחות. זהו "ואהבת לרעך כמוך" אמת.

ממשיך ה'מאור עיניים' ומגלה לנו יסוד המעורר את הלב: הקב"ה מתנהג עם בניו באופן שבו הם מתנהגים עם אחיהם. אצל ה' יתברך אין, ח"ו, מושג של 'כולי אוזן קשבת' או של 'צריך לכתוב'. הקב"ה "שומע תפילת כל פה". יהודי אחד מבקש מהקב"ה "רפאנו ה' ונרפא", חברו מבקש - בדיוק באותן שניות - "ברך עלינו ה' אלוקינו את השנה הזאת", וילד אחד קטן מבקש בו בזמן שיצליח במבחן. הקב"ה יכול לשמוע מיליארדי אנשים באותו זמן, באותה שנייה, ולכולם הוא יכול להקשיב.

הקב"ה גם אינו צריך, כמובן, לכתוב שום דבר לזכרון, שהרי אין אצל מושג של שכחה כלל.

מהו אפוא "ויקשב ה' וישמע ויכתוב"?

מידה כנגד מידה היא לאותם שנהגו "ואהבת לרעך כמוך", עזבו את כל עיסוקיהם והקשיבו במלוא הקשב ועם כל הלב לחבריהם, ואף רשמו את הדברים כדי לזכור.

הקשבה היא השלב הראשון, עדיין ללא מעשה. שמיעה היא שלב גבוה יותר, של עשייה בעקבות השמיעה. הקב"ה יקשיב לדבריו, ישמע אותם, ודברי אותו אדם אף יכתבו לפניו יתברך לזכרון, כפי שכתב הוא את דברי חברו.

לתת ליהודי הרגשה שכל כולי פנוי אליו

בקונטרס 'דוגמה מדרכי אבא' שכתב בנו של ה'חפץ חיים', כל דף מלא יראת שמים. בקונטרס מתוארות הנהגותיו של ה'חפץ חיים' כפי שראה הבן בהיכנסו אל הקודש מדי יום ביומו במשך שנים רבות.

לא צריך, וגם בלתי אפשרי, להגדיר מי היה ה'חפץ חיים' ועד היכן מגעת גדלותו. 'בעל בית' היה על כל התורה כולה, ועם ישראל שותים בצמא את דבריו ונוהגים על פי פסקיו.

לא את כל הנהגותיו של ה'חפץ חיים' יכולים אנו להבין, אולם כפי שאמר בנו: "על אבא לא שואלים שאלות, אבל תורה היא וללמוד אני צריך".

הבן כתב, שה'חפץ חיים' היה יושב ליד השולחן כשסביבו עשרות ספרים והוא מעיין בהם ומתעמק כדי להבין דברים על בוריים ומכלל צדדיהם. בעת שנכנס אליו יהודי - בין אם זה ראובן או שמעון, יצחק או לוי, אדם שהכיר או זר מעיירה רחוקה, עשיר או עני - היה ה'חפץ חיים' סוגר ספר, ועוד ספר ועוד אחד... כל הספרים שלפניו היו נסגרים ומונחים בצד.

היהודי מתיישב ליד ה'חפץ חיים', וה'חפץ חיים' פונה אליו במאור פנים ובחביבות גדולה, מבקש לדעת מה חפצו ובמה יוכל לסייע לו.

לפעמים הייתה השיחה מסתיימת אחרי דקה ורבע, כי אותו אדם רק רצה ברכה כדי לגמור שידוך או לפתוח עסק. ה'חפץ חיים' מאחל מקרב לב שתהיה לו הצלחה גדולה וסייעתא דשמיא. ויש שהשיחה מתמשכת; האיש שואל שאלה, רוצה להתיעץ, ופורש מול הרב את הצדדים השונים של עניינו. לפעמים היהודי שהגיע איננו מסתפק בבקשת ברכה ועצה, הוא מאריך ומספר על המצוקות ועל הקשיים שמכבידים על לבו.

השיחות הללו לא התקיימו רק פעמיים או שלוש בשבוע, הן התנהלו עשרים או שלושים פעם ביום, ובכל פעם עונה ה'חפץ חיים' בסבלנות ובמאור פנים, ומקפיד לסגור, בתחילת השיחה, את כל הספרים שלפניו.

ידוע, שכל דקה אצל ה'חפץ חיים' הוקדשה ללימוד תורה והייתה יקרה עבורו מפי.

תלמידיו של ה'חפץ חיים' מספרים על ערב ראש השנה אחד: בנו של ה'חפץ חיים' שמע בכיות נוראיות מעליית הגג. המשפחה הייתה רגילה לשמוע בכיות בעת עריכת חשבון הנפש, אבל הבכיות הפעם

היו שונות. הצער והכאב בהן היו נוקבים וקשים ביותר. בדאגה גדולה ניגשה הרבנית וביקשה לדעת מה אירע. אמר ה'חפץ חיים': "אוי לי, עשיתי לעצמי חשבון הנפש מתחילתה של השנה שחלפה עד היום, ואני רואה שישנן ששעשרה דקות שאינני יודע אם ניצלתי אותן כראוי ללימוד תורה!"

מתוך שנה שלמה, לגבי ששעשרה דקות ה'חפץ חיים' לא היה בטוח שניצל אותן כראוי, ומשום כך היה בוכה בצער נורא. עד כדי כך הייתה חשיבותו של כל רגע אצל ה'חפץ חיים'.

ועל אף כל זאת, הקפיד ה'חפץ חיים' לסגור את כל הספרים שבהם עיין בעת שנכנס אליו יהודי.

שאל בנו של ה'חפץ חיים' את אביו: "למה צריך לסגור את כל הספרים? מה הבעיה אם תשאיר אותם פתוחים ואחרי שהשואל ילך תמשיך ללמוד?"

אמר לו ה'חפץ חיים': "בני היקר, אתה צריך להבין, יש אנשים שבאפשרותם לעשות חסד בממון, הקב"ה בירך אותם בכסף והם נותנים הלואה או מתנה. יש אדם שעושה חסד בגופו, הולך לבקר חולים וכדומה. איזה חסד אני יכול לעשות? לברך, ליעץ או להאזין לכאבם של אנשים.

"תאר לעצמך שבא אלי יהודי והוא רוצה לשפוך את לבו ולספר על צערו, ואני יושב לידו ומקשיב, אבל מאחר והספרים פתוחים נדמה לושכל מעייני נתונים בספרים ולא בו.

"ברצוני לתת ליהודי הרגשה שכל כולי פנוי אליו. שיידע ושירגיש שכל תשומת לבי נתונה אך ורק לו, ואין אז שום דבר אחר בעולם. גם שלושים, ארבעים וחמישים פעם אסגור את כל הספרים, כי רק כך נעשה החסד בשלמות".

עד כדי כך דקדק ה'חפץ חיים' גם בפרטים הקטנים של עשיית החסד. אומר בעל ה'שבט הלוי', הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצוק"ל: בדורנו יש, ב"ה, הרבה מאוד עשיית חסד. חידושים רבים בחסד יש, שלא היו בעבר. אולם כדאי לתת את הדעת על 'דקות' אחת בחסד: היום אנשים עסוקים וטרודים מאוד, ולכל אחד יש מאה עניינים לסדר. ועל אף זאת, כשפונה אליך יהודי ושואל: "יש לך, אולי, דקה בשבילי?", תן לו את הדקה הזאת ותקדיש את הזמן הזה עבורו בשלמות.

אם האיש היה זקוק באופן נואש לעשרת אלפים שקלים והייתה לך היכולת לתת לו - כמה היית שמח? למרבינתנו אין אפשרות לתת עשרת אלפים שקלים אבל יש לנו אפשרות לתת הרגשה טובה, וזה מה שנחוץ לאותו אדם.

האדם הזה אינו רוצה ממך כסף, הוא משתוקק לקבל ממך את התחושה ש'אני אתך, אני עכשיו חושב רק עליך'. הוא יוצא בהרגשה טובה - 'מצאתי חבר, מצאתי ידיד נאמן, שמוכן לשמוע את שיש לי בלב'.

גם כשאתה בא לאחל 'מזל טוב', שים לב לברך עם כל הלב, שהחבר ירגיש שאתה אתו ואתה שותף אמת לשמחתו. אתה לא סתם ממלא את חובתך לחברה בשנייה וחצי של 'מזל טוב' חסר לב...

נתינת הרגשה טובה לאדם היא חסד חשוב לא פחות מהחסד שבנתינת ממון.

(מתוך 'כבודם של ישראל')

יצאתי החוצה ופרצתי בבכי, תוך כדי שאני חושב לעצמי: 'אני צריך לנסוע אלפי קילומטרים מארץ ישראל כדי שד"ר בראיין הגוי יאמר לי בשביל מה הקב"ה שולח מחלות ואיך ניתן להיפטר מהן?!'

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל על המטרה האמתית של המחלות

"כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שְׁמֵתִי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עָלַיָּךְ" (שמות ט"ו, כ"ו)

כאשר אשתי הייתה חולה נתנו לי לא פחות משישים וארבע עצות. לא שלא היו חמישה או שישה אנשים שנתנו לי אותה עצה, אבל לא ספרתי כמה אנשים אלא כמה עצות נתנו לי. בסך הכל הגעתי לששים וארבע עצות...

עצה אחת הייתה נראית לי יותר מאחרות. רופא מסוים בשם ד"ר בראיין פתח ליד מיאמי בית החלמה, שהחולים מתאשפזים בו למשך שלושה שבועות ואוכלים תזונה צמחונית מיוחדת לפי שיטה שהוא המציא. עם זה הוא התיימר להציל אנשים מהמחלה. יחסית לעצות אחרות, פתרון זה היה נראה הכי אמין.

שעתיים לפני שהייתי צריך לעלות עם אשתי למטוס, התקשרתי לרב שלי ואמרתי לו: "הרב, אני מרגיש שאני טס לחינם. צריך לבזבז על זה 15 אלף דולר, לא כולל עלות הטיסות! אני מרגיש שאני שם כל כך הרבה כסף על קרן הצבי, בעצם כל הכסף הזה נזרק לפח, אני לא רוצה לנסוע!".

אמר לי הרב: "תיסע, גלות מכפרת, תיסע!".

איזו גלות זו הייתה... רק הטיסה למיאמי הייתה קשה ונוראה. שלושים שעות היינו במטוס והתיישרנו. ה' ירחם. היו אלו תיקונים... בבית ההחלמה של הרופא הזה אין לחם ואין מוצרי חלב, אין ביצים, וודאי שלא בשר. יש אגוזים בשפע, וסוּחֲטִים מיצים מאבטיח וממלון. בנוסף לכך, מצמיחים סוג מסוים של חיטים ומחכים שיוציאו נבטים. החולה צריך לעמוד לבד ולגלגל את החיטים לעשות מהם 'חלב חיטה' ולשתות אותו, כאילו זה מה שירפא את המחלה...

הרופא הסביר לי את שיטת הטיפול הזו: "תראה, המחלות הן רק הנורות שנדלקות כדי לאותות על המידות הרעות של בני האדם. אדם כעסן מקבל מחלה. אדם גאוותן מקבל מחלה. אלו רק נורות אוהרה, שמסמנות לאדם שבאיזשהו מקום הוא לא בסדר".

הרופא המשיך ונימק: "מה אנחנו עושים לבן אדם כדי לרפא אותו? אנחנו מוציאים אותו לגמרי מהתקן הרגיל שלו. הוא היה אוכל הכל, ופתאום הוא אוכל מאכלים מוזרים ומשונים. ואז הראש שלו מתחיל לחשוב. הוא מתחיל לבנות את עצמו מחדש, להפסיק לכעוס ולהתגאות. על ידי הטיפול שלנו הוא יכול לתפוס טרמפ על השינוי בחייו, ולהתפטר מהנהגתו השלילית ומכל מידה רעה!".

יצאתי החוצה ופרצתי בבכי, תוך כדי שאני חושב לעצמי: "אני צריך לנסוע אלפי קילומטרים מארץ ישראל כדי שד"ר בראיין הגוי יאמר

לי בשביל מה הקב"ה שולח מחלות, ואיך ניתן להיפטר מהן?!". מחלות באות כדי שנשתנה ונשפר את המידות - זו המטרה של המחלות!

הקב"ה הבטיח לבני ישראל שאם הם ישמרו את המצוות ויעשו הישר בעיני ה' אזי "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך" (שמות טו, כו).

שאל ה'חַתָּם סוֹפֵר' זצ"ל: מהי 'המחלה', בה' הידיעה, אשר שם ה' במצרים. איזה חולי ידוע הקב"ה הביא על המצרים?

הוא השיב כי המחלה הקשה שהקב"ה הביא על המצרים הייתה "הכבדת הלב", שהרי זה מה שגרם להם שלא יוכלו להתחרט על מעשיהם. זוהי המחלה שהקב"ה מבטיח שלא יביא עלינו. אם נלך בדרך ה' מובטח לנו שהמחלה הזו, הכבדת הלב, לא תהיה בעם ישראל! יש לנו הבטחה מבורא העולם שעם ישראל יוכל תמיד לחזור בתשובה על החטאים שלו. גם במצב הקשה ביותר הקב"ה לא ייתן ליהודי 'כבדות הלב', וכך יוכל תמיד לשוב אל אלוקיו.

"וַיָּבֵא עַמְלֵק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרַפְדִּים" (שמות י"ז, ה')

על פסוק זה דרשו חז"ל: "רפידים - שרפו ידיהם מן התורה". מבאר ה'אור החיים' הקדוש "נתחכם משה כשהכיר העוון שהוא לצד ביטול מלחמת התורה, ואמר: אין ראוי לצאת למלחמה, אלא יהושע שנאמר עליו 'לא ימיש מתוך האוהל' (שמות לג, יא) בעסק

התורה, ואמר לו שיבחר כיוצא בו, ובזה יתגבר עליו, כן היה".
מעשה באלפיים וחמש מאות נשים חרדיות, הנמצאות בעמדות מפתח במשק הישראלי, שהתארגנו למחאת שביתה, על כך שמחמת בעליהן אינם עובדים כי אם עוסקים בתורה אין הן זכאיות להטבות שונות כגון הנחות לצהרונים ולמעונות וכו'. הנושא צבר תאוצה ובמשך שבועיים חברו עוד אלפיים וחמש מאות נשים למאבק. המטרה הייתה לענות על טענת המקטרגים שאיננו תורמים למשק. כאשר חמשת אלפים נשים תערוכנה שביתה הסתדרותית על הרעת תנאי עבודה וכדומה, הן מסוגלות לשתק את המערך הכלכלי, ואז כולם יידעו את רוב חלקנו בכלכלה.

הנשים התנו את השביתה בהסכמת גדולי הדור. הן פנו למרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, שהשיב כי זו לא התשובה לגזירות ולקטרוגים, משום שכל המטרה שהקב"ה שלח לנו את המלעזים

היא אך ורק כדי שנתחזק בתורה. כך בוטל המאבק בטרם החל! כאשר הסיטרא אחרא, כוחו של עמלק, מתגבר, העצה היחידה לגבור עליו היא להתחזק בתורה, וממילא יתבטל כוחו. כאשר משה נס מפני המטה שהפך לנחש, הורה לו ה': "שלח ידך ואחוז בזנבו". שואל ה'אור החיים' הקדוש, הרי נאמר בפסוק "ויחזק בו" ולא בזנבו, נמצא שמשה רבנו לא ביצע כביכול את מאמר ה'. ומבאר ה'אור החיים' כי הזנב הוא המקום המסוכן ביותר לתפוס בו את הנחש העלול להתגלגל ולהכיש את האדם. אולם הקב"ה גילה למשה, שבכל מקום שיתפוס בנחש הוא יהפוך למטה. וכך צריך לנהוג בסטרא אחרא, רק לתפוס אותה ותיכף היא הופכת למטה. כאשר הסטרא אחרא משתוללת, כל שעלינו לעשות הוא לשבת וללמוד תורה, ותיכף היא הופכת למקל סתמי ונטול כוחות.

(מתוך הספר 'אריה שאג')

דקה מתוקה 60 שניות על הדף היומי

עם הרב אברהם פוקס

מהי הכוונה הנוספת הנצרכת בתפילה?

ביום הכיפורים נכנס הכהן הגדול ארבע פעמים לקדש הקדשים. בפעם הרביעית, זה בשביל להוציא את הכף והמחתה. לכאורה, בשלמא כדי להוציא את המחתה, היה הכהן הגדול צריך להיכנס באופן מיוחד, בכניסה נפרדת, משום שהיו עליה גחלים, והיה עליו להמתין עד שהקטורת תשרף. אבל מדוע את הכף הוא לא הוציא מייד בפעם הראשונה, לאחר שרוקן מתוכה את הקטורת? אכן, שאלה חזקה.

רבות! התרוץ עוד יותר טוב: לאחר שהכהן הגדול סיים את עבודת הקטורת, טרם צאתו מקדש הקדשים, הוא היה מתפלל תפילה קצרה. בשעה שמתפללים - לא מחזיקים שום דבר ביד! הוא לא יכול לאחז את הכף בידו, כדי להוציאה, כי הוא צריך להתפלל!

(יחי ראובן)

ברכות דף לד

המתפלל צריך שיכוין את לבו וכו' באבות

ומחדש הגר"ח, שכל מה שלעיכובא בברכת "אבות", זה רק בנוגע לפרוש המילים. אבל בתפילה יש צורך בכונה נוספת: שאדם ירגיש שהוא "עומד לפני המלך". כונה זו מעכבת בכל התפילה, ואם לא כיון כוונה זו - הריהו כ"מתעסק", ואין זו תפילה כלל.

הלכות רבות בהלכות תפילת שמונה עשרה, נגזרות מכח ענין זה:

מטעם זה אסור לשבת, או אפילו לעבר, לפני המתפלל. ישנה הלכה שמתחילים לפסוע, ב"עושה שלום", עם רגל שמאל, להראות כי הפרידה מהמלך קשה. הפסיעות צריכות שתהיינה בגדל מסוים, כמבואר בהלכה, כי זוהי הצורה שנפרדים ממלך.

רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל שאל שאלה:

האזינו מידי יום בקו השיעורים של 'דרשו'

077-2222-666 שלוחה 3/3

ריבוננו של עולם! איך בן אדם יכול לשכב ולהירדם בשעה שכזאת? האנייה מיטלטלת, עולה ויורדת, כולם לבטח צורחים עד לב השמים, והוא הולך לישון כמו בשבת נאכץ קוגל...

פנינים מהגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל

"ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה" (שמות י"ד, כ"ב)

יציאת מצרים לא הייתה רק יציאה מעבדות לחרות, העיקר ביציאת מצרים היה: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על החר הזה" (שמות ג, יב) - קבלת התורה במעמד הר סיני. משל למה הדבר דומה?

עני אחד היה ריק מדעת ומכל חכמה. ביום בהיר קנה כרטיס הגרלה, זכה בפרס הראשון, והפך בן-רגע מעני לעשיר.

האיש, שהיה פיקח, אמר לעצמו: 'עכשיו, כשיש לי כסף, יש לי אפשרות נפלאה. עד עתה לא היו לי שום ידיעות, לא הייתה בי שום חכמה. עכשיו, שיש לי כסף, אני יכול לשכור את המלמדים הטובים ביותר שיש והם יישבו וילמדו אותי.'

הלך ושכר את המלמדים המומחים והטובים ביותר. לימדו אותו חומש ומשניות, ואחר כך גם גמרא ופוסקים. תוך כמה שנים נעשה חכם גדול ובקי בש"ס ופוסקים.

הייתה לאותו אדם קביעות: פעם בשנה, בתאריך שבו זכה בהגרלה, היה עושה סעודת הודיה גדולה, והיה מכיר טובה לקדוש ברוך הוא שהשפיע עליו עושר רב.

גלגל חוזר בעולם. לאחר מספר שנים הפך בחזרה להיות עני. אמרו חבריו וידידיו זה לזה: "השנה כבר לא תהיה סעודה בתאריך של ההגרלה, שהרי הוא הפך שוב לעני".

למרבה הפלא, ימים ספורים לפני היום המיועד נתלתה בבית הכנסת מודעה המזמינה את כולם לסעודה המתקיימת ככל שנה ושנה.

הוזמנו ובאו, נטלו ידיים והתיישבו לאכול. באמצע הסעודה קם העני ששב להיות עני ואמר: "כולם ודאי מתפלאים לשמחה מה זו עושה, הרי נעשיתי עני כבתחילה. רוצה אני אפוא להסביר את פשר הדבר. כל שנה, כשהייתי עושה את סעודת ההודיה - על מה ולמה עשיתי? על שום הממון הרב שהיה לי מאחר שנעשיתי עשיר? לא. כסף זה שום דבר, כלום, אלא שעל ידי הכסף הייתה לי האפשרות לשכור מלמדים ולהיות חכם. זו הייתה הסיבה לסעודת ההודיה בכל שנה ושנה. ועתה, אמנם איבדתי את כספי אבל החכמה נשארה אצלי. זו הסיבה שגם השנה עושה אני את סעודת ההודיה".

אמר המגיד מדובנא זצוק"ל, השמחה ביציאת מצרים הייתה על כך שיצאנו מעבדות לחרות, משעבוד לגאולה ומאפלה לאורה. אבל התכלית של כל אלו הלוא הייתה שנהיינו עם ה' וקיבלנו את התורה - אתה בחרתנו מכל העמים". המתנות הללו - זכות התורה וקבלת

עול מלכות שמים - נותרו שלנו ואף אומה לא לקחה אותן ולא תוכל לקחת אותן מאתנו לעולם. משום כך גם השמחה לא בטלה על אף שחזרנו וגלינו!

כדי שיוכלו בני ישראל לקבל את ממונם של המצרים היה לכך תנאי מקדים. נאמר בפסוק: "ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלות" (שמות יב, ה) ופירש רש"י: "עשו כדבר משה שאמר להם במצרים (לעיל יא, ב) 'וישאלו איש מאת רעהו'".

לכאורה יש לברר, הרי זה מה שכתוב בפסוק במפורש ומה בא רש"י הקדוש להוסיף בפירושו?

ואומר הגאון מווילנא זי"ע, פלאי פלאים ממש: משה רבנו אומר לכלל ישראל בשם הקב"ה שישאלו "איש מאת רעהו" כלי כסף וכלי זהב. וכי לזאת יקרא "רעהו" - המצרי הזה הוא חברו של הישראלי?! אלא מה שנאמר: "דבר נא באוזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף" אין הכוונה שאת הכלים ישאל היהודי מהמצרי, אלא מחברו היהודי. "רעהו" אכן הכוונה ליהודי ולא למצרי! שכן אם רוצים היהודים שהגוי ישאל להם את כליו - קודם עליהם לעשות חסד זה עם זה. מעשי החסד הללו יביאו שפע של חסד לעולם, וכך גם המצרי ישאל ליהודי.

ולפי זה אכן "ובני ישראל עשו כדבר משה" - "שאמר להם במצרים 'וישאלו איש מאת רעהו'" - הם השאלו לחבריהם היהודים ששאלו מהם, וזה הביא ל"וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב" - מעשי

החסד הביאו להשפעה של נתינה ושל שפע.

חז"ל מספרים במדרש אודות שתי מעשרה הדרכים שנבקעו לשנים עשר השבטים בעת קריעת ים סוף: "והנה הכתלים שבין דרך לדרך היו כמו אבני ספיר ויהלומים זכים מאוד, והיו כמו חלונות כדכוד. וכל שבט הלך לדרכו והיו רואים זה את זה, כי עמוד האש שהלך לפניהם היה מאיר להם, ואורו השתקף באותם הכתלים, והיו דומים כאילו נמצאים בתוך חדרים מלאים נרות ואורות. וזהו שאומר הכתוב: 'חשרת מים עבי שחקים', כי אותם מצבורי המים שהיו בין דרך לדרך היו מאירים וזכים כמו העבים הזכים הנמצאים ברקיע, שעל ידי אור החמה שמאחוריהם מאיר עולם" ('ילקוט מעם לועז' ע"פ מכילתא).

הרבי מו"ז'ניץ, ה'אמרי חיים' ז"ע, הקשה מיניה וביה: "אם שתי מעשרה הדרכים נבקעו כדי שכל שבט יצעד לבדו, לשם מה היו זקוקים לראות זה את זה? ואם היו זקוקים לראות זה את זה, מדוע לא נבקעה דרך אחת בלבד שבה יצעדו כל השבטים יחדיו?" "אלא מאי?", הסיק הרבי מו"ז'ניץ, "לימוד גדול למדנו פה: עם ישראל יכול לצעוד 'איש על מחנהו ואיש על דגלו', 'נהרא נהרא ופשטיה', ועם זאת לחיות בשלום איש עם רעהו ולהיות בגדר 'רואים זה את זה'."

"כאשר הכל צועדים בדרך אחת ונוהגים במנהג אחד אין בכך כל תמיהה שהשלום שרוי ביניהם; אבל דווקא כשכל אחד מעם ישראל צועד בדרך אבותיו ונוהג במנהגו, אז הם נבדקים ונבחנים האם הם עדיין בבחינת 'רואים זה את זה' ונוהגים איש עם אחיו בשלום, אחוה ורעות!"

שמעתי מהו"ז'ניצער רב'ה בשם הקדמונים:

כתוב אחד אומר (שמות יד, כב): "ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה", וכתוב שני אומר (שם, כט): "ובני ישראל הלכו ביבשה

בתוך הים" - כאשר הלכו בני ישראל ביבשה בתוך הים ניכר הנס לעין כל, כולם מבינים שאי אפשר ללכת במקום הזה לולא הנס. כמו כן, כאשר בן אדם הולך על שתי רגליו ביבשה, על האדמה הרגילה - עליו להרגיש שהוא הולך בנסים, וכאילו הוא הולך בתוך הים ביבשה! כבר אמר הרמב"ן (סוף פרשת בא): "ומן הנסים הגדולים והמפורסמים, אדם מודה בנסים הנסתרים, שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם".

הכתוב אומר (יונה א, ד): "ויהי סער גדול בים והאנייה חישבה להישבר". אני לא נסעתי אף פעם באנייה, אבל סיפר לי מישהו שכן נסע - שפעם אחת הוא נסע באנייה והיה איזשהו זעזוע. אילו צרחות היו שם... פחד פחדים. וכן אצל יונה לא היה זה סתם זעזוע אלא "האנייה חישבה להישבר".

ומה עושה יונה? "ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישכב וירדם". עהר שלאפט.

ריבוננו של עולם! איך בן אדם יכול לשכב ולהירדם בשעה שכזאת? האנייה מיטלטלת, עולה ויורדת, כולם לבטח צורחים עד לב השמים, והוא הולך לישון כמו בשבת נאכ"ן קוגל...

הרב'ה, רבי שלום שבדרון זצוק"ל, אומר שזו גופא הייתה שאלתו של רב החובל: "ויקרב אליו רב החובל ויאמר לו מה לך נרדם?", איך אתה מסוגל לישון במתח שכזה?

על כך משיב לו יונה: "את ה' אלוקי השמים אני ירא אשר עשה את הים ואת היבשה" - אדם נתון באופן מוחלט בידי של הקב"ה, והישועה יכולה לבוא רק מאתו.

עלינו להתחזק ולהתרום באמונה שלמה בהשי"ת. הכל, בכל, מכל כל - מאתו יתברך. ההשתדלות אינה מביאה את הפרנסה! "כל דברינו ומקרינו - כולם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם".

אמר פעם אחד מגדולי ישראל: לא היה אף פעם מי שעזב את הכולל מכיוון שלא היה לו מה לאכול באותו היום. מי שעזב את הכולל היה מי שדאג שמחר לא תהיה לו פרנסה...

(מתוך ספר 'יחי ראובן' - הגדה של פסח)

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום...

המייל היומי של 'דרשו'

היה מגיד שיעור חשוב שמוסר שיעור קבוע בדף היומי שבא לשאול: לאחד המשתתפים בשיעור יש מום העונה בדיוק לתיאור הגמרא. זה לא מהמומים הרגילים, כגון ידו שבורה שזה אינו מבייש, אלא מום כזה שאם יסביר בצורה ברורה כל המשתתפים בשיעור עלולים להסתכל עליו. שאל אותי: "מה אעשה? האם אשנה קצת מהפירוש ואבליע את המום, כך שלא ירגישו ולא אסביר את המום כדי שלא לביישו?"

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על בהירות המוח,
הארת פנים ושמחת לב שראה אצל מרן הגר"נ קרליץ זצוק"ל

"והיָשָׁר בְּעֵינָיו תִּעֲשֶׂה" (שמות ט"ו, כ"ו)

מדי יום שני, לאורך עשרות שנים, הייתה לרבה של 'רמת אלחנן'
הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, קביעות עם להבחל"ח
מרן פוסק הדור הגר"נ קרליץ זצוק"ל לדון עמו בדברי הלכה.

הייתה לי קביעות אתו במעונו כל יום שני, שם סיפרתי לו על דיני
תורה שהיו לי והיה מתקן אותי שנים ארוכות, פותח הגאון הגדול
שליט"א. אבל אני רוצה לומר לכם מי היה רבנו נסים זצוק"ל: אנו
אומרים: "אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו", האם
יש לנו רוח הקודש? הרמב"ם כותב שהדס שנקטם ראשו כשר.
משיג עליו הראב"ד וכותב: "כבר הופיעה רוח הקודש בבית מדרשנו
והעלנו שפסול". שואל ה'כפות תמרים': הרי לא בשמים היא, ומה
זה הנוסח 'הופיעה רוח הקדש'?

ב'חתם סופר' מתייחס לנושא ואומר שיש רוח הקודש מעין נבואה,
ויש רוח הקודש על מי שעוסק בתורה לשמה ואפילו אם לא ישיגו
יש לו כוונתא דשמיא שפתאום נהיה אור ומתחיל לזרוח. זו לא
נבואה אלא כלשונו: "רוח השם על עוסקי תורה לשמה שזוכים לכוון
אל האמת, ואפילו אם טבע חכמתם אינם כזאת ישיגו כזאת".

על דברי ה'חתם סופר' יש הוספה ממרן ה'חזון איש' זצוק"ל, הדוד
של מרן רבי נסים זצ"ל, שמדבר על שלושה דברים: בהירות המוחין
והארת פנים עם שמחת הלב זוכה לעמיד דבר על בוריו, והוא
השתלשלות ממדרגת רוח הקודש.

כל הדברים האלו ראיתי אצל רבי נסים: גם בהירות המוח, הארת
פנים ושמחת לב בכל שאלה שהעליתי לפניו.

'עסקה' עם הגבאי

אתן לכם דוגמה של שאלה שהייתה לי ולא עלה על דעתי הכיוון
שאותו אמר לי: היה בית כנסת שהיה עמוס במתפללים ולומדים
בחול המועד סוכות, ולקראת הושענא רבה הצטברו מאות סידורים
וחומשים ועוד ספרי קודש על השולחנות. הגבאי לא ידע מה

לעשות, איך יסדר כל כך הרבה ספרים. אחד המתפללים ניגש אלי
ואמר לו, שתמורת מאתיים שקלים הוא מוכן לסדר את כל הספרים
במוצאי שמחת תורה. הגבאי הסכים לזה.

במוצאי שמחת תורה ניגש אותו מתפלל לבימה והפליג בשבח כבוד
הספרים ומידת החסד והמעלה של מי שמחזיר ספרים למקומם,
וביקש מכל אחד להכניס רק חמישה ספרים לארון, תוך דקות
אחדות נהיה כל בית הכנסת מסודר. כעת הוא בא לבקש את כספו
מהגבאי. אומר לו הגבאי: "אני לא התחייבתי על דעת שכל הציבור
יחזירו את הספרים". הם באו לפניי לשאול אם הגבאי צריך לשלם
לאותו מתפלל או לא.

אני השבתי שהיה מקום לחייב את הגבאי למרות שהמתפלל לא
עבד בפועל, כי בסך הכל הוא עשה 'חכמה' ו'בצל החכמה בצל
הכסף' על חכמתו מגיע לו תשלום (הבאתי לכך ראייה מירושלמי,
ברכות פ"ז ה"ב).

הצעתי את הדברים לפני מרן הגאון רבי נסים זצוק"ל, והוא אמר
לי: "לגבי הגבאי אתה צודק, אבל הציבור חשב שהוא מתכוון לשם
שמים, וממילא יש כאן גניבת דעת של הציבור והכסף שהגבאי
משלם לו זה כספי ציבור, ועל זה לא מגיע לו".

אולם חשש האיש והתיירא לנפשו פן ושמא ייודע לחסידים שהוא המוסר והמלשין... לפיכך התחכם היהודי, וכדי לוודא שאף אחד לא יעלה על כך שידו במעל כשיחקרו ויבררו מיהו אותו 'מוסר' - ערך באותה שעה מצד שני מכתב נאה ומכובד אל הרבי ה'אמרי אמת', שם הרבה בשבחו של הרבי ובירכו בברכת התודה על ביטול אותה גזירה קשה

הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א עד היכן מגיע טיב המעביר על מידותיו

"היש' ה' בקרבנו אם אין" (שמות י"ז, ז)

שקט עד שהתבטלה אותה גזירה ובאה הרווחה לאלפי בני ישראל. אולם יהודי אחד שהיה מקורב למלכות ויועץ נכבד של אחד מאותם שרים ראה עצמו נפגע מביטול אותה גזירה - כנראה שחלק גדול מגביית המסים היה אמור לשלשל לכיסו. הוא החליט להשחיר את פני הצדיק ולהשמיצו בפני השלטונות. רקם לו אפוא האיש איזו 'עלילת שווא', תפר איזה 'תיק' שהיה רחוק מן האמת כרחוק מזרח ממערב, וסידר את הדברים בצורה רהוטה ומסודרת עד שיצא מתחת ידו 'כתב הלשנה' מושלם נגד ה'אמרי אמת' כדי לשלחו לוורשה הברירה.

אולם חשש האיש והתיירא לנפשו, פן ושמא ייודע לחסידים שהוא המוסר והמלשין... לפיכך התחכם היהודי, וכדי לוודא שאף אחד לא יעלה על כך שידו במעל כשיחקרו ויבררו מיהו אותו 'מוסר' - ערך באותה שעה מצד שני מכתב נאה ומכובד אל הרבי ה'אמרי אמת', שם הרבה בשבחו של הרבי ובירכו בברכת התודה על ביטול אותה גזירה קשה. ואף הפליא בזכותו שסייע בזה לרבבות אלפי ישראל, וחתם בכל חותמי הברכות.

עתה היה שקט ובטוח שלא ייפול החשד עליו כלל, שהרי הוא זה שמודה ומברך על ביטול הגזירה ומרבה בכבודו של הרבי.

אך מן השמים שומרים ומשגיחים על נפש הצדיק בשמירה מעליא ובהשגחה מיוחדת כנודע, וכשניגש האיש אל בית הדואר לשלוח את המכתבים שבידו - האחד לבית המלכות שבוורשה והשני לחצר

על דרך רמז פירש הקדוש רבי מרדכי מנדבורנא זי"ע (חומש 'פניני החסידות' שם) כיצד נדע "היש' ה' בקרבנו אם אין", כאשר האדם מחזיק במידת הענווה והוא אין ואפס בעיני עצמו, אז יש ה' בקרבנו, כמאמר הכתוב (ישעיה נז, טו) "כי כה אמר רם ונישא וכו' מרום וקדוש אשכון, ואת דכא ושפל רוח, להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים".

בביתו נאווה קודש של הרב הקדוש רבי נחום המגיד מטשערנוביל זי"ע, בעל ה'מאור עיניים', היו דרים עמו יחדיו בניו וצאצאיו הקדושים, זרע ברך ה'. כידוע, בנו הרב הקדוש רבי מרדכי מטשערנוביל זי"ע התברך בבנים ובבנות לרוב, שהיו כולם מלאכים קדושים שרפי מעלה, וברבות הימים הנהיגו כולם את בני ישראל, בתפארת מלכות בית טשערנוביל המסועפת בכל חצרות קדשיה.

אחד מחמשת בניו הקדושים של רבי מוטליה היה הרב הקדוש רבי יוחנן מרחמסטריווקא זי"ע, הרבי הראשון לשושלת בית רחמסטריווקא. הוא היה ידוע כענוותן שבין האחים הקדושים, בשלמות תפארת מידת הענווה, כפי שמעיד הכתוב (תהילים קמט, ד): "כי רוצה ה' בעמו יפאר ענווים בישועה".

מסופר, שכשהתיישבו האחים הצדיקים לחלוק הירושה ביניהם, בחר לו כל אחד מן האחים את חלק ירושתו ומידה אחת ממידותיו התרומיות. האחד בחר במוח והשני בלב וכדומה, ואילו רבי יוחינטשע היה יושב מן הצד בשקט ואינו מתערב כלום בדבר. לאחר שבחרו להם האחים כל אחד חלקו ונחלתו לפי רצונו, פנו אליו בשאלתם: "ומה יבחר לו יוחינטשע בירושה?". ענה להם רבי יוחנן בחכמה: "אני בוחר ב'גארניט' (כלום) של אבינו ז"ל... כלומר, במידת ה'אין', שהיא הביטול המוחלט בתכלית שלמות הענווה לפני אלוקים חיים! ודו"ק היטב בלשון חכמים מרפא.

הרב הקדוש ה'אמרי אמת' מגור זי"ע עסק פעם בביטול גזירת מס קשה שהטילה המלכות על ראשי בני ישראל. כדרכו בקודש הפעיל את קשריו אצל כמה משרי המלוכה שבעיר הברירה, ולא נח ולא

ביום שישי בבוקר התקשרו המחותנים וסיפרו שהם קנו את הדירה, והם מבקשים כמובן שלא נשכח להביא את הכסף במוצאי שבת. בשעה ארבע בצהריים, אחרי שאני יוצא מהמקווה בשיכון ה' בבני ברק, אני רואה אנשים מתגודדים, מדברים, מרוגשים, בלגן שלם. "מה קרה?", אני שואל, "אתה לא יודע?", הוא מסתכל עלי

להגיד 'פרשת המן' כל יום או להשקיע בנדיב הדגול? צרור סיפורים מחזקים על השגחה פרטית

מאת: הרב יהושע לייבוזן

"וַיֵּאמְרוּ בְּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוֹ" (שמות י"ד, ל"א)

מדי פעם כשאני רוצה להתחזק, ומי אינו זקוק לחיזוק בימים טרופים כאלה, אני עושה לעצמי אתנחתא קלה ומאזין לסיפורים אמתיים שאנשים מספרים (בקו השגחה פרטית) על ההשגחה הפרטית שהם חוו וראו על בשרם. הסיפורים האלה מחזקים ביותר. כשאנו קוראים על הנסים הגדולים שנעשו לעם ישראל במצרים, על בני ישראל העוברים בתוך הים ביבשה, ועל הישועות הגדולות שנעשו בכוח "ויאמרו בה' ובמשה עבדו", החלטתי כי זה המקום והזמן המתאים להביא בפניכם סיפורים מעניינים מתוך הקו והעלון. ליקטתי עבורכם שלושה סיפורים. הראשון, על איך הרה"ח ר' יחיאל נוח פלדמן הצליח לחתן את ילדיו; השני, על משהו שמתאים להשבוע - סיפור על מישהו שקיבל על עצמו להגיד 'פרשת המן'; והסיפור האחרון הוא על מישהו שהשקיע בנדיב דגול.

א) סיפורו של הרה"ח ר' יחיאל נוח פלדמן:

אבי זצ"ל, הרה"ח ר' יחיאל נוח פלדמן, היה יהודי יקר מאוד. כשהוא אירס את אחי הצעיר כבר הייתי בעצמי אברך נשוי ועקבתי בלא מעט מתח אחרי ההתחייבות הכספיות. אבי, כך ידעתי, נותן צדקה בלי חשבון. אמנם בשעתו לא ידעתי את היקף הצדקות שנתן, אבל כבר אז חשדתי שהוא נותן סכומים גדולים מאוד. לשם דוגמה, הגיע יהודי שסיפר לנו שיום אחד פגש אותו אבי ברחוב וראה שהוא סר ודואג, ממש אובד עצות. שאל אותו אבי, "קרה משהו? אפשר לעזור?". פרק האברך את המשא מלבו. הוא בנה את ביתו ועדיין אין לו מקרר. המחסור מציק לו מאוד, ואין לו כסף כדי לקנות את המצרך הבסיסי הזה.

"זה הכל?", נרגע אבי, "זאת לא בעיה כל כך גדולה. בוא ונקנה מקרר". הם נכנסו לחנות למוצרי חשמל ואבי קנה לו מקרר.

באותו זמן הייתי אני, בנו, אברך צעיר, ולי לא היה מקרר. אבי לא עשה אז שום חשבון. ראה יהודי נזקק ונתן מה שהיה לו. ההנהגה הזאת הייתה קבועה, ולכן על אף שהרוויח יפה מפרנסתו לא נמצא אצלו שקל מיותר. כשאחי התארס בשעה טובה שאלתי את אבי כמה התחייב, והוא ענה: "התחייבתי לתת 150 אלף לירות לקניית דירה".

אבא, שאלתי בתדהמה, מאיפה תביא את הכסף?

"זאת לא בעיה", אמר אבא - את המשפט שמעתי מאז עוד פעמים רבות - "לפני כמה ימים הודיעו לי שנשאר לי סכום יפה מהפנסיה של העבודה". פחדתי שאם הכסף יגיע לידי של אבי הוא יחמוק לו מבין האצבעות ואנחנו נוכל להגיד עליו קדיש. לכן הצעתי לו שיתן לי את הכסף ואחזיק אותו אצלי. "בסדר גמור", הסכים אבא, "רוצה שיהיה אצלך? בבקשה". עוד באותו יום הגיש לי מעטפה. אני פותח וסופר, סופר שוב כדי להיות בטוח שלא התבלבלתי, והתוצאה לא מוצאת חן בעיני בכלל. במעטפה יש 100 אלף לירות, אבל אבי התחייב על 150 אלף. "אבא, צריך להוסיף עוד חמישים אחוז על הסכום. חסרים 50 אלף לירות". "זאת לא בעיה שלך", אמר לי אבא, זה הכסף ששלחו לי משמים, והכל יהיה בסדר".

אני לא בדרגה של אבא. הוא מרגיש כל כך בטוח ומוגן, אינו חושש ואינו דואג. הוא מסודר עם השידוך של אחי עוד מאז שהכריזו בשמים "בת פלוני לפלוני, בית פלוני לפלוני", אבל אני, לבי בל עמי. החלטתי שצריך לעשות משהו, איזו השתדלות. אולי להשקיע את הכסף בעסק מניב. ביררתי אצל חברים מה כדאי לי לעשות, ומהי השקעה בטוחה שלא תסב נזק, ואף יש בה סיכוי שהערך של הכסף יעלה. המסקנה הייתה שהכי כדאי לקנות דולרים.

באותם ימים, לפני ארבעים שנה, זה לא היה פשוט כל כך, אך בסופו של דבר השגתי את האנשים המתאימים. העסקה בוצעה, וב-100 אלף הלירות קניתי עשרת אלפים דולר.

ההכנות לחתונה הלכו והתקדמו. המחותנים מצאו דירה, והתקשרו אלי ביום שישי: "ביום חמישי הבא נחתום על חוזה לקניית דירה",

מבין על מה המהומה. הרי אבא שבשמים מחתן לו את הילדים. הוא היה בטוח שהקב"ה יעזור לו והוא אכן עזר - מה יותר פשוט מזה?
(מתוך עלון מס' 34)

ב) סיפור על מישהו שקיבל על עצמו להגיד 'פרשת המן'.
סוף סוף, אחרי קשיים לא פשוטים בפרנסה הגעתי למסקנה שאני צריך להתחזק בתפילה. קיבלתי על עצמי לומר כל יום פרשת המן, ושטחתי תחינתי לפני בורא עולם שיושיעני. תוך זמן קצר מאז שהתחלתי להתפלל מקבלת אשתי טלפון ממוסד כלשהו, ושואלים אם היא רוצה לעבוד שם. התנאים היו מצוינים עם הכנסה יפה, והיא נכנסה לעבודה ונהנתה שם. הרגשתי שתפילותי התקבלו. כעבור חודשים מספר, בהם אני מתמיד עם פרשת המן, החלטתי שהעניין כבר סודר וכבר אין צורך להמשיך להתפלל. באותו יום לא קראתי את פרשת המן ולא התפללתי על פרנסה. בצהריים מקבלת אותי זוגתי בפנים נפולות, והיא מספרת: "התקשרו אלי מהעבודה ואמרו לי שהייתה להם טעות, נתנו לי מדי הרבה שעות, ובעצם עלי לעבוד פחות עם משכורת קטנה בהרבה", היא מתנה את צערה ומדגישה, "ומה שהכי קשה לי, שהם אפילו לא הסבירו למה הם החליטו פתאום לצמצם לי את העבודה".
אבל אני ידעתי את הסיבה שאפילו במוסד לא ידעו - הן לא אמרתי היום פרשת המן!

חזרתי לקבלה הטובה שקיבלתי על עצמי, וה' יעזור הלאה. רוב שפע ופרנסה לנו ולכל ישראל.

ג) והסיפור האחרון הוא על מישהו שהשקיע בנדיב דגול.
יש לי קשר קבוע עם נדיב דגול. בכל פעם שאני מגיע לאמריקה הוא נותן לי עשרת אלפים דולר. כבר ששעשרה שנים שאנחנו בקשר, ומטבע הדברים אני חש מחויבות אליו. חשוב לי שיהיה לו נעים אתי. בשנה האחרונה כשהגעתי לחו"ל, פגשתי את הנדיב ושוחחתי אתו סמוך לבית הכנסת. כאשר התפילה התחילה נכנסנו פנימה והמשכנו לשוחח. לא שלא ידעתי שאין לדבר בעת התפילה, רק שפשוט לא היה לי נעים להפסיק, והאמת היא שלא ממש דיברנו אלא רק סיימנו לדבר ברמזים. לצערי הרב השיחה לא הייתה לכבוד בית המדרש או לכבוד הבורא יתברך, אלא לכבוד שלא אפסיד את הקשר עם הנדיב. למרבה הפלא, באותה שנה שינה הנדיב ממנהגו, ובמקום לתת לי עשרת אלפים דולר הוא נתן לי המחאה של שלושת אלפים דולר בלבד, ואם לא די בזה - הצ'ק חזר...
ראיתי בחוש שהכסף והזהב הם מהקב"ה בלבד ואין לעשות חכמות. בשעת התפילה אין לדבר, ולא יועילו כל התירוצים שבעולם. הודו לה', קלטתי את המסר.
נ.ב. למעוניינים זה מס' הטלפון של קו 'השגחה פרטית' לשמיעת שיעורים וסיפורים. 02-3011300, ודרך אגב, אינני מכיר אותם ואף אחד גם לא ביקש ממני ליחצן אותם...

לתגובות : leib1964@gmail.com

בישרו לי, "אנחנו נביא את החלק שלנו ואתם את החלק שלכם". בעזרת ה', ענית, מקווה שנשמעתי טוב, כי מבפנים לא מספיק האמנתי במה שאני אומר.
מיד אחר כך יצרתי קשר עם אבי: הם אומרים להביא את הכסף ליום חמישי הבא, אמרתי לו.
"בסדר גמור. זאת לא בעיה".
אבל יש רק 100 אלף לירות.

"זאת לא בעיה", המשיך אבא באותה נימה רגועה ומיושבת. היה לי ברור שהוא אינו מתכוון לעשות דבר בנידון. החיים שלו לימדו אותו שאין קשר בין מהלך טבעי לתוצאה. עובדה. כשהיה בסיביר החליט שהוא אינו עובד בשבת. יהודים חשובים מאוד ניסו לשכנע אותו לצאת לעבודה כיוון שזה פיקוח נפש. "ההחלטה הזאת תהרוג אותך", הזהירו אותו, אבל הוא בשלו. לא עובד בשבת.

הגיע שבת, אבא נשאר בצריף, ובמוצאי שבת נקרא למפקדה. הוא קיבל מכות נוראות מהרשעים ונפל למשכב. חודשים ארוכים עברו עד שהתאושש מהעונש, כך שלא רק שלא עבד בשבת גם ביום חול פטרו אותו מעבודה. הוא החלים והשתחרר, ומאז השחרור ועד העלייה לארץ, עסק בזיוף אנדיקטים - אישורים ליציאה מברית המועצות. ישנם יהודים רבים בארץ הקודש שחבים לו את חייהם, וכל אלה מוכיחים שמי שעושה את רצון ה' בתמימות הקב"ה אתו ואין לו מה לפחד וממה לחשוש.

בשעה שמונה בערב, ביום חמישי, התקשרתי בעצמי למחותנים כדי לנסות לדחות את תאריך הבאת הכסף. הם אמרו שאתקשר אליהם שוב בעשר בלילה. התקשרתי לאבא והוא אמר לי: "תגיד להם שבמוצאי שבת אביא את הכסף".

ומה יהיה עד אז? שאלתי, "זאת לא בעיה שלך", ענה לי.
מפני הכבוד לא שאלתי. אם הבעיה היא לא שלי, אז מי זה שכן לוקח אחריות? מי זה שהבעיה היא כן שלו? הרי צריכים להביא עוד סכום עצום ואין לי כל מושג בגיוס כספים. הלב שלי שקשק, והשאלה "מאין יבוא עזרי" עמדה מול עיניי, כשבסופה 50 אלף סימני שאלה. ביום ששי בבוקר התקשרו המחותנים וסיפרו שהם קנו את הדירה והם מבקשים כמובן שלא נשכח להביא את הכסף במוצאי שבת. בשעה ארבע בצהריים, אחרי שאני יוצא מהמקווה בשיכון ה' בבני ברק, אני רואה אנשים מתגודדים, מדברים, מרוגשים, בלגן שלם. מה קרה? אני שואל מישהו שהצלחתי לשלוח מאיזו קבוצה של יודעי דבר. "אתה לא יודע?", הוא מסתכל עלי, ונראה שהוא נהנה למדי מזה שהוא יודע ואני לא, "יש מהפכת כספים בארץ. שער הדולר עלה בחמישים אחוז! עד עכשיו הדולר היה שווה עשר לירות, ומעתה הוא שווה חמש עשרה לירות!".

הייתי המום מהמידע, כי זה אומר ש... עשרת אלפי הדולרים שקנית ב-100 אלף הלירות של אבא שווים עכשיו 150 אלף!!! לא ידעתי שלאבא יש חברים במשרד האוצר. לא ידעתי שיש לו קשרים אתם. איך הוא ניבא... במוצ"ש הכסף שלו יהיה שווה בדיוק כסכום הזה. אבל אבא בכלל לא ידע שהחלפתי את הלירות בדולרים. הוא לא רקח כל קנוניה ולא תכנן שום תכנון. הוא בטח בה' לבדו! ובעוד אני רואה עין בעין מופת גלוי ומרוגש עד עמקי נשמת, אבי כלל אינו

השתתפתי בשמחת תורה במעמד ההקפות בישיבת 'חברון' גאולה. הבחורים רקדו בכל עוז לכבודה של תורה, ושרו את השיר המפורסם "אנא, אנא, אנא עבדא דקודשא בריך הוא...". בעיצומם של הריקודים הסוערים ביקש ראש הישיבה דאז, הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, לעצור לרגע. כל התלמידים התאספו סביבו

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

"אז ישיר משה ובני ישראל" (שמות טו, א)

שבת קודש, כי שיר זה מביא שמחה בכל העולמות. בספר 'מנהגי בעל החתם סופר' (פרק ה הערה יא), מובא דבר מרעיש אודות פזמון זה:

רבו של מרן ה'חתם סופר' זצוק"ל, הלוא הוא איש האלקים רבי נתן אדלר זצ"ל, הנהיג בביתו שלא ישוררו את זמירת 'יה רבון עלם'. הסיבה לכך מובאת בספר 'משנת חכמים' למהר"ם חאגיז, שכאשר חיבר רבי ישראל נג'ארה שיר זה במקום מושבו בצפת, שלח אליו האר"י הקדוש, שהיה גר בסמיכות מקום, להודיע לו, כי כאשר החל לשורר את השיר באה השכינה עם פמליה של מעלה לשמוע את קולו. אולם היות ומרוב להט והתרגשות הפשיל את שרווליו, התרחקו ממנו המלאכים ונסתלקה השכינה.

משום מעשה זה נמנע רבי נתן אדלר מלשורר בביתו ניגון זה, וכך נהגו בעקבותיו גם תלמידו מרן ה'חתם סופר' זצוק"ל וצאצאיו. לימים, שאל בנו של ה'חתם סופר', הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל, אב"ד קראקא, את אביו לפשר העניין, שכן הוא מאוד התעורר מהפזמון 'יה רבון'. אמר לו ה'חתם סופר': "טרם אגלה לך את טעמי, נוח לי שתשירו אותו..." מני אז החלו לשיר 'יה רבון' במשפחתו של ה'חתם סופר'.

כעבור שנים הסביר ה'חתם סופר' את השינוי: "אצל הרבי רבי נתן אדלר, העובדה שהסתלקה השכינה - הרי היא סיבה מספקת להפסיק לשיר מחמת כך. אבל אצלנו מספיק ה'הווה' אמינא' של

אמרו חז"ל (מדרש רבה כג, ד): "אז ישיר משה, הדא הוא דכתב: 'פיה פתחה בחכמה, ותורת חסד על לשונה' (משלי לא, כו). מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם ועד שאמרו ישראל שירה על הים, לא מצינו אדם שאמר שירה לקדוש ברוך הוא אלא ישראל. ברא אדם הראשון ולא אמר שירה; הציל לאברהם מכבשן האש ומן המלכים ולא אמר שירה; וכן יצחק מן המאכלת ולא אמר שירה; וכן יעקב מן המלאך ומן עשיו ומן אנשי שכם ולא אמר שירה. כיוון שבאו ישראל לים ונקרע להם, מיד אמרו שירה לפני הקדוש ברוך הוא, שנאמר: 'אז ישיר משה ובני ישראל'. הווי 'פיה פתחה בחכמה'.

"אמר הקדוש ברוך הוא, לאלו הייתי מצפה. ואין 'אז' אלא שמחה, שנאמר 'אז ימלא שחוק פיננו' (תהילים קכו, ב)".

עניין השירה הוא דבר נעלה, רם ונשגב; ועל כן המשורר צריך להיות אדם גדול, חכם ונבון, בעל נשמה גדולה וטהורה באמת. אדם כזה יכול לומר שירה.

משמעותה האמתית של השירה הינה שירת נפש היוצאת מן הלב. כאשר הלב מתמלא רגשות נעלים, המרוממים את נפש האדם וממלאים את כל חללו - מתפרצת השירה מאליה. שירה היא בטוי חיצוני של רגשות פנימיים. רק אדם נעלה וגדול, המרום מהבלי הזמן והתאוות החומריות, גדול המוח ורוחב הלב, מסוגל לבטא את השירה! אם נתבונן בדורות הקודמים מי היו המשוררים של עמנו ניווכח כי היו הם אנשים גדולים, רמי מעלה, חכמים וצדיקים, בעלי רוח נאצלת: רבי משה חיים לוצאטו, רבי שלמה אבן גבירול, רבי יהודה הלוי, רבי ישראל נג'ארה, ועוד ועוד חכמים קדושים זי"ע. כל הרואה את שירתם מתפעל מחכמתם הכבירה ומהצדקות והקדושה המרגשות בכל מילה. רוח הקדש מתבטאת ביצירותיהם. קדושים וטהורים אלו היו משוררינו, ושירתם זכתה להשתמר במשך הדורות בעם ישראל ולפעול נצורות.

נביא כמה מעשים ודוגמאות שמהם נלמד מהי שירה אמתית. האר"י הקדוש זי"ע התבטא על הפזמון 'יה רבון עלם ועלמאי' של הגאון הקדוש רבי ישראל נג'ארה זצוק"ל, המושר בבתי ישראל בליל

המלאכים שבאו מלכתחילה להאזין לשירתו, כדי שאכן נשיר אותן בשולחן השבת..."

בבחרותי, כאשר למדתי בישיבת פוניבז', שחו בני הישיבה בהתפעלות מרובה על מעשה שאירע בחדרו של מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצוק"ל.

היה זה כאשר הגיעו אליו זוג ערירים שבורי לב, לשמוע דברי חיזוק מרבן של ישראל במצבם הקשה, ולקבל ממנו טללי עידוד ותחייה. הרב שך הושיבם בחדרו, התיישב לצדם והחל לדבר אל לבם ולעודדם. לאחר כמה דקות לקח הרב שך סידור והחל לקרוא יחד עמם את השיר 'יה ריבון', בו טמונים הרבה מיסודות האמונה.

במשך דקות ארוכות עבר אתם קטע אחרי קטע בהתרגשות מרובה, כשמדי פעם זולגות עיניו דמעות. בסיום שאל אותם הרב שך: "היה לכם חיזוק?", משהשיבו בחיוב אמר: "החיזוק הזה יגרום בעזרת ה' שתהיה לכם ישועה בקרוב!".

ואכן, לתקופת הימים נפקדו בזרע של קיימא.

ללמדנו את כוחה של השירה, וכוחה של אמונה הטמונה בשיר! אלו היו המשוררים של כלל ישראל. הם לא היו אנשים פיזיים, בעלי כשרון לחרוז חרוזים. הם היו בעלי רוח הקודש להטביע את חותם האמונה בזמרת פיהם, ולהשפיע רוממות וקדושה לדורות במילים שיצאו מקירות לבבם הטהור!

גם בניגון המצטרף ומשתלב עם מילות השירה טמונות כוונות מיוחדות ואף עמוקות.

בדוגמה לכך נוכחתי בשנת תש"ס, עת השתתפתי בשמחת תורה במעמד ההקפות בישיבת 'חברון' גאולה. הבחורים רקדו בכל עוז לכבודה של תורה ושרו שוב ושוב את השיר המפורסם "אנא, אנא, אנא עבדא דקודשא בריך הוא...". בעצומם של הריקודים הסוערים ביקש ראש הישיבה דאז, הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, לעצר לרגע. כל התלמידים התאספו סביבו, והוא אמר את הדברים הבאים:

"מדוע מי שחיבר את הניגון חיבר זאת באופן שיחזרו שלוש פעמים על המילה: 'אנא, אנא, אנא? משום שצריך שהדבר יקבע בנפשו של כל יחיד ויחיד שהוא הוא עצמו עבד ה'! פעם אחת כנראה אינה מספיקה בשביל לקבע זאת עמוק עמוק בנפש..."

בשירה ובהטעמת השירה של כלל ישראל טמונים סודות גדולים! לכל תיבה של הניגון, לכל עלייה וירידה בטון ובמילים, יש עומק וטעם.

"יכולים בני אדם למות בכלות נפשם מנעימותיה"

הגאון הקדוש רבי ישראל משקלוב זצ"ל זכה לקבל לקח מפי רבנו הגר"א מווילנא זי"ע באחרית ימיו. בהקדמתו לספרו 'פאת השולחן' הקדיש רבי ישראל קטעים שלמים העוסקים בעצם גדולת רבו הגדול. הדברים שכתב שם נשגבים ומופלאים וראויים לתלמוד.

בתוך דבריו מצטט רבי ישראל מעשה פלא, המורה על היחס הרם

שייחס הגאון מווילנא לעניין השירה ולסודות הנגינה, ועד כמה גדול עומק השגתו ברזי השירה, מעלותיה ותכונותיה. הדברים אף מלמדים אותנו על ערך המשוררים של כלל ישראל לדורותיהם. וכך הוא כותב:

"ולא יכולתי מלהתאפק מלהודיע ספור אמתי ונפלא אשר שמעתי מפה קדוש, תלמיד מובהק של רבנו הקדוש, רב חביב, נוח נפש וצדיק, הרב הגאון החסיד המקובל הגדול המפורסם בעולם, כבוד מורנו הרב מנחם מענדל זכרנו לברכה לחיי העולם הבא, מירושלים תיבנה ותכונן..."

"...והיה בעת ששימש לפני רבנו הגאון מנוחתו עדן בהיותו בקהילה קדושה סערהיאי, בשעה שסיים פירושו על שיר השירים שקיבל ממנו, היה בדיחא דעתיה ושמח בשמחת תורתו הקדושה. ויקרא למחותנו הגאון הרב דסערהיאי זכרנו לברכה, ולבנו הגדול הרב המפורסם מורנו הרי"ל זכרנו לברכה, וציווה לסגור חדרו, והחלונות סגרו ביום והדליקו נרות הרבה.

"וכאשר סיים פירושו נשא עיניו למרום בדבקות עצומה בברכה והודאה לשמו הגדול יתברך שמו שזיכהו להשגת אור כל התורה, בפנימיותיה וחוצותיה. כה אמר כל החכמות נצרכים לתורתנו הקדושה וכלולים בה וידעם כולם לתכליתם... וחכמת המוסיקה, ושבחה הרבה.

"הוא היה אומר אז, כי רב טעמי תורה וסודות שירי הלויים וסודות תיקוני הזוהר אי אפשר לידע בלעדה, ועל ידה יכולים בני אדם למות בכלות נפשם מנעימותיה, ויכולים להחיות המתים בסודותיה הגנוזים בתורה. הוא אמר כמה ניגונים וכמה מידות הביא משה רבינו עליו השלום מהר סיני, והשאר מרכבים, וביאר איכות כל החכמות... "אך אחרי עלייתו למרום (-של הגר"א) סיפר לי תלמידו הרב הנוכר, ולמען יידעו גדלות תורתו ולא ישתכח - כתבתיה פה..."

והדברים מרעישים!

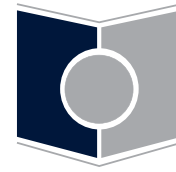
התפעלות תמידית - ללא הרגל ומלומדה

אחר שראינו כל זאת והבנו כי השירה הינה בטוי של הרגש הלב, וכאשר יש התרגשות גדולה פורצת השירה - נבין את העניין עמו פתחנו.

הנה, בקריעת ים סוף הגיעה ההכרה של כלל ישראל לידי מיצויה העליון ביותר, עד כי פרצה השירה מפיות כולם. הייתה זו הכרה בנסיו של בורא עולם, בכבירות ההשגחה ונאדרות כוחו. כשכל זה חדר היטב והתמוזג באישיותם של כלל ישראל פרצה השירה, המוכיחה על בהירות וחדות ההכרה של "ויאמינו בה" ובמשה עבדו". עצם פריצת השירה הוכיחה על חדירת ההכרה אל תוך תוכה של האישיות, נפש וגוף כאחד. 'שירה' לא אומרים; שירה אמיתית אינה מתוכננת - היא פורצת! אם לא תפרוץ השירה משמע שאיננה שירה. הכרה בנס מסוגלת להביא לפרץ שירה.

להכרה זו של אמונה חושית ושל התפעלות, הגיעו כלל ישראל כשעמדו על הים.

(מתוך 'אוצרותיהם אמלא')

בדחיילו

לקראת המבחן

רבבות אלפי ישראל החלו בלימוד המחזור החדש של 'הדף היומי', עשרות אלפי בני עליה בדחילו ורחימו אנו מקבלים את פניהם של עשרות אלפי בני העליה לרגל המבחן הראשון של 'קנין התורה' במקומות המבחן הראשון, להביע בעיניהם את

מבחני 'דף הכולל' על ברכות ב. - כג: ייערכו ביום ה' י"א שבט

במקומות ובשעות להלן לשימת לבכם, ביום שישי לא יתקיימו מבחני 'דף הכולל'! * השעות במב

מקום המבחן	עיר	כתובת מקום המבחן	התחלה	סיום	מקום המבחן	עיר
אופקים	ירושלים-קטמון	רח' הרב פנקס 2	10:00	13:00	בית המדרש "היכל דב"	אופקים
אופקים	ירושלים-קרית בעלז	רח' הרב פנקס 2	9:00	10:30	כולל "נחלת משה" בביהכ"ס "שערי תפילה"	אופקים
אור יהודה	ירושלים-קרית יובל	בן פורת 24	10:00	13:00	כולל "חיי משה"	אור יהודה
אלעד	ירושלים-רוממה	רח' רבי מאיר 7	10:00	13:30	בית המנסת "דרך החיים"	אלעד
אפרת	ירושלים-רמות	רח' נצרי ישי 2	9:00	11:00	תורה מציון	אפרת
אשדוד	ירושלים-רמות א	רח' חשיבת הגב 35	9:00	11:00	ישיבת "בית ישראל"	אשדוד
אשדוד - רובע ג'	ירושלים-רמות ג	רח' התלמוד 1	9:30	13:00	בית המנסת בעלז (קומה ג')	אשדוד - רובע ג'
אשדוד - רובע ז'	ירושלים-רמת אשכול	רח' התלמוד 1	10:15	13:30	בית המדרש מאקואו	אשדוד - רובע ז'
אשדוד - רובע ח'	ירושלים-רמת שלמה	רח' הרותם 29	10:00	13:00	בית המדרש מעליץ (עזרת נשים)	אשדוד - רובע ח'
באר יעקב	כוכב השחר	רח' האיילה	9:00	10:30	בית המנסת יהודה	באר יעקב
בית אל	כרם ביבנה	רח' שכונו ב'	9:30	11:30	בית המנסת "מדרש אליהו"	בית אל
בית הלקיה	כרם ביבנה	רח' פתח יצחק פי' ברים	9:00	11:00	בית המנסת "אוהל יוסף"	בית הלקיה
בית שמש	לוד - אויסמוך	שפת אמת 24 בית ומנוחה	9:30	13:00	בית המדרש "שערי תורה"	בית שמש
בית שמש - הפגיכה	מגדל העמק	רח' בן ציון אבא שאול 5	10:00	13:00	בית המנסת "מתמידים"	בית שמש - הפגיכה
בית שמש - רמה א'	מודיעין עילית - ברבפלד	רח' נחל שורק 29	9:30	13:00	בית המדרש "לב אליהו" (קהילות יעקב)	בית שמש - רמה א'
בית שמש - רמה ב'	מודיעין עילית - ק"ס	רח' נהר הירדן 30	10:00	13:00	בית המנסת "קהל פרושים"	בית שמש - רמה ב'
בית שמש - רמה ג'	מודיעין עילית-גן פארק	רח' עידו הביאי 6	9:30	13:00	בית המנסת "חובת תורה"	בית שמש - רמה ג'
בית שמש - רמה ג' 2	מושב עוצם	רח' אהבת שלום 1	9:30	13:00	בית המנסת דיקוב-יוניץ	בית שמש - רמה ג' 2
ביתר עילית-גבעה A	מיצד	רח' זוועיהל 2	10:30	13:30	כולל ישיבת הר"ן	ביתר עילית-גבעה A
ביתר עילית-גבעה B	מעלה אדומים	רח' פחד יצחק פי' ברים	10:00	13:30	בית המנסת קרלין	ביתר עילית-גבעה B
בני ברק	מעלה אדומים	רח' עזרא 60	9:30	13:30	בית המנסת "חניכי הישיבות"	בני ברק
בני ברק - פרדס כ"ן	מנפה ימון	רח' אויסקין 22	9:00	10:30	בית המנסת "אילת השחר"	בני ברק - פרדס כ"ן
בני ברק-סורוצקין	נס ציונה	רח' הרב סורוצקין 9	9:30	13:30	בית המנסת "צא"י די אהרן"	בני ברק-סורוצקין
בני ברק-קהילות יעקב	נצרת - הר זינה	רח' קהילות יעקב 2	9:30	13:30	בית המנסת "משכנות יעקב"	בני ברק-קהילות יעקב
בני ברק-קהילות הרצוג	נתיבות	רח' נויפלד 10 קרית הרצוג	10:00	13:00	בית המנסת "היכל שמואל"	בני ברק-קהילות הרצוג
בני ברק-ר' עקיבא	נתניה	רח' ר' עקיבא 53	9:30	13:30	בית המנסת הגדול "חניכי ישיבת חברון"	בני ברק-ר' עקיבא
גבעת זאב	נתניה-נוף גלים	רח' האתרוג 89	9:00	11:00	בית המנסת קרלין טטולין	גבעת זאב
גבעת זאב החדשה	נתניה-קרית צאנז	רח' האיילות 20	10:00	12:00	בית המדרש "עטרת ישועה" - דו' יקוב	גבעת זאב החדשה
זכרון יעקב	עמנואל	רמת צבי	10:45	12:45	בית המנסת "מסילת ישרים"	זכרון יעקב
חזרה	עפולה עילית	רח' האירים 14	9:45	11:45	בית המנסת "בית בוסקילה"	חזרה
חזון יחזקאל	עפולה-גבעת המורה	רח' החיים"ם 4 תל גיבורים	9:00	11:00	בית המדרש "עטרת חכמים"	חזון יחזקאל
חיפה	עדי	רח' הרצל 60	11:00	13:00	ישיבת "ננסת אליהו"	חיפה
חיפה - סערט ויוניץ	פתח תקוה	רח' הרצל 60	9:45	13:00	בית המדרש שאץ-יוניץ	חיפה - סערט ויוניץ
חיפה-טוה שאנן	פתח תקוה	רח' מקור ברוך 5	10:00	12:00	ביהמ"ד הגדול מקור ברוך	חיפה-טוה שאנן
הצור היללית	פתח תקוה	רח' מגדלי מוכר ספרים 1	10:00	13:00	בית המנסת המוקלט	הצור היללית
טבריה	צפת	קרית חסידית גור	9:00	11:00	בית החסידים "דברי אמת" - גור	טבריה
טבריה עילית	צפת	רח' ורנה	9:50	11:50	בית המנסת "אור תורה" (עזרת נשים)	טבריה עילית
טלסמון	קדומים	ש"ר 6	9:30	12:30	בית המנסת "קהל חסידים"	טלסמון
די בנימין	קרית ארבע	רח' אונים לתורה 7	9:30	13:00	בית המנסת "נחלי דעת"	די בנימין
יסודות	קרית גת	רח' גת	10:00	12:00	ישיבת "תורת החיים"	יסודות
ירוחם	קרית מלאכי	רח' מלאכי	9:00	11:00	בית המנסת יסודות (בשטיבל החדש)	ירוחם
ירושלים-בית וגן	ראשון לציון	קרית חרדית	12:15	14:15	בית המנסת "בית פנחס" - המרכז	ירושלים-בית וגן
ירושלים-בית ישראל	ראשון לציון	רח' הרב צבי יהודה 12	10:00	12:00	מרכז הרב	ירושלים-בית ישראל
ירושלים-גאולה	רחובות	רח' הפסגה 70	9:30	13:00	בית המנסת "חניכי הישיבות"	ירושלים-גאולה
ירושלים-גבעת מרדכי	רכסים	רח' אביעזר ילין	11:00	13:00	בית ננסת קרלין	ירושלים-גבעת מרדכי
ירושלים-גילה	רמת השרון	רח' רלב"ח	10:00	13:30	בית המדרש גור	ירושלים-גילה
ירושלים-העיר העתיקה	רענה	רח' גולד 3	9:00	11:00	בית המנסת "משכן שמואל"	ירושלים-העיר העתיקה
ירושלים-הר נוף	שרדית	רח' המור 3	10:00	13:00	בית המנסת "חזון נחום"	ירושלים-הר נוף
ירושלים-נוה יעקב	שעלבים	רח' גולד 3	10:00	12:00	בית המנסת "החורבה"	ירושלים-נוה יעקב
ירושלים-נוה יעקב	תל אביב	רח' גולד 3	9:45	13:00	בית המנסת "קהילות בני תורה" (היכל ים התלמוד)	ירושלים-נוה יעקב
ירושלים-נוה יעקב	תל אביב	רח' ויקטור ווילוס	10:00	13:00	בית המנסת "חניכי הישיבות"	ירושלים-נוה יעקב
ירושלים-נוה יעקב	תל ציון	רח' פרדס 71	7:00	8:00	בית המנסת "אורל איתן"	ירושלים-נוה יעקב
ירושלים-נוה יעקב	תפרח	רח' כפר עברי 13	10:00	13:00	ביהמ"ס "מגן אברהם" היכל "אהבת ישראל"	ירושלים-נוה יעקב
ירושלים-קבר רחל	תפרח-גבעה	ב ג ז	11:00	11:00	קבר רחל	ירושלים-קבר רחל

ורררררר

ראשון של בני העליה

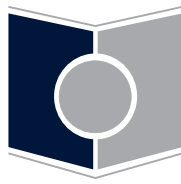
קיבלו על עצמם את הלימוד השינון והחזרה על מנת להבחן במבחני 'דרשו' על 'הדף היומי'.
גוררר' במחזור החדש של 'הדף היומי'. ובברכה של מצוה לרבנים הגאונים שליט"א אשר יבקרו אי"ה
את חביבות בני העליה לומדי ועמלי התורה.

מבחני 'קנין תורה' על ברכות ב. - לא: ייערכו ביום ו' י"ב שבט

חני 'הדף היומי' ביום שישי הם למבחן הראשון בלבד, לשעות במבחנים הבאים עקבו אחר ההודעות

שעת המבחן	כתובת מקום המבחן	שם ביהמ"ס	שם הכולל	עיר	התחלה	סיום
18:00-19:00	קהילות יעקב	איילת השחר	זכרון אליהו	אופקים	13:00	11:00
19:30-21:00	טוילת שכונת הר"ף	היכל ורח	מנחת יוסף	אופקים	13:00	9: 30
17:00-18:00	חוני המעגל 34	בית החסידים	אבי עזרי	אלעד	12:30	9: 30
17:30-18:30	חייא 6	מדרש אליהו	זכרון נפתלי הערץ	אלעד	13:00	9: 30
19:00-20:00	חוני המעגל 10	מדרש אליהו	מדרש אליהו	אלעד	13:00	9: 30
17:30-18:30	חייא 8	מחנכתאק	תורתם קבע - כולל בעלי בתים	אלעד	13:00	9: 30
17:00-18:00	נמל האשדוד	אור החיים	הדרת יוסף	אשדוד	13:00	9: 30
15:30-16:30	אור החיים 13	היכל אברהם ושלמה	היכל התורה	אשדוד	13:00	11:00
17:30-18:30	הרקפת 14	היכל דב	חגיגות	אשדוד	13:00	10:00
13:40-15:00	חטיבת הנגב 11	גור	חגיגות	אשדוד	13:00	10:00
21:30-22:30	אדמו"ר מפייסבורג 44	בית שמואל	כולל ערב	אשדוד	13:00	10:00
21:00-22:00	יהודה הנשיא 12	בעלזא בית נפתלי	מורשה ודעת	אשדוד	11:00	9: 00
17:00-18:00	ההסתדרות 16	שטיבלעך אוהל משה	בית פרץ	אשקלון	11:30	9: 30
12:00-13:00	ראובן הכהן ממזל 52	באר מרים	באר מרים	באר שבע	11:45	9: 45
04:00-05:30	ראובן הכהן ממזל 52	באר מרים	באר מרים - כולל חצות	באר שבע	12:30	10:30
20:30-22:00	חשין 13	אורות הזוהר	קנין משי	באר שבע	12:00	10:00
21:00-22:00	נדר הירדן 18	ויזניץ	ויזניץ	בית שמש	13:30	10:00
21:00-22:00	המשולש 10	פרושים	הניחי הישיבות	בית שמש	13:30	9: 30
19:45-22:45	נדר הירדן 30	פרושים	כולל ערב המרכז	בית שמש	13:00	10:00
10:30-12:30	תפארת משה 1	בויאן	תפארת אוהל משה	בית שמש	13:00	11:30
19:15-20:15	מורשש פי מהרי"ץ - ליד רמי לוי	עץ חיים	בויאן	ביתר עילית	10:30	9: 00
16:15-17:15	בעש"ט 6 ביתר עילית	פנסק קרלין	זכרון יוסף (כולל ערב)	ביתר עילית	11:00	9: 00
21:20-22:20	המגיד ממזריטש 47	מתמידים	מתברגא להוראה	ביתר עילית	11:00	9: 00
11:30-12:30	פחד יצחק 8	תפארת אברהם אלימלך - קרלין סטולין	נו הראה	ביתר עילית	11:30	9: 30
18:45-19:45	חזת ספר 8	מפעל הש"ס	נחלת משה ביתר	ביתר עילית	10:00	8: 00
17:30-18:30	מפעל הש"ס 2	אגרות חיים	כולל סדיגורא ביתר	ביתר עילית	12:00	10:00
17:30-18:30	אגרות משה 2	סדיגורא	אוהל תמר	בני ברק	12:00	9: 30
18:00-19:00	יונה הנביא 1	ביהכ"ס הגדול	אשמורת מורשה ודעת	בני ברק	11:45	9: 45
04:30-07:00	רבי עקיבא 53	בית החסידים רבינו תם	ביהמ"ד גבוה לתורה שבע"פ	בני ברק	12:00	10:00
17:30-20:00	רבינו תם 7	גור	בית תלמוד להוראה	בני ברק	11:30	10:30
17:30-18:30	רח"ל מלצר 15	גור	כולל ברסלב	בני ברק	12:15	10:15
17:30-18:30	אלשך 3	הליגמן	דעת שלמה	בני ברק	11:45	9: 45
17:30-18:30	רבי עקיבא 97	דוד אמונה	דוד אמונה	בני ברק	11:30	9: 30
17:30-18:30	אברבנאל 109	דרכי איש	דרכי איש	בני ברק	11:30	9: 30
17:00-19:00	אדמו"ר מגור 16	גבעת פנחס 8	כולל וויזניץ	בני ברק	11:30	9: 30
20:10-21:30	אורליאן 4	משכן חיים	זכרון קלם	בני ברק	11:45	9: 45
17:45-18:45	אורליאן 4	משכן חיים	הזון איש	בני ברק	11:00	9: 00
19:00-21:00	סמטת אר"י 3	כולל הזון איש	כולל שעי"י ישיבת אור אליצור	בני ברק	12:00	10:00
18:00-19:00	אברמסקי 26	בית אברהם	כתר תורה	בני ברק	12:00	10:00
16:10-17:10	ראדומין 3	ביהכ"ס הגדול	מורשה ודעת - ערב	בני ברק	11:30	9: 30
16:00-19:00	רבי עקיבא 53	משכנות שמעון	משכנות שמעון (כולל ערב)	בני ברק	11:45	9: 45
22:30-23:30	ברוש 20	נחלת משה	נחלת משה	בני ברק	10:30	9: 00
17:30-18:30	הרב מלצר 26	בית במברגר	נחלת משה בני ברק	בני ברק	12:00	10:00
11:30-12:30	יהודה הלוי 7	הרב גלאי	עומקת של הלכה - הרב גלאי	בני ברק	11:00	9: 00
15:00-16:00	צירליון 14 שיכון ה	קול יעקב	קול חיים ליוצאי צרפת	בני ברק	11:30	9: 30
16:30-18:00	טולדו 12	אחיעזר 4	כולל ערב אלכסנדר	בני ברק	13:00	11:00
20:40-22:00	אחיעזר 4	יצחק שדה 5	קהילות יעקב	בני ברק	14:00	12:00
19:15-20:15	עורא 60	רבי עקיבא 133	שתילי תמים (כולל ערב)	בני ברק	11:00	9: 15
21:30-23:00	רבי עקיבא 133	הירקון 79 קריית הרצוג	תורה וחיים	בני ברק	11:30	9: 30
18:30-19:30	סמטת הכרמל 9	עזריאל 25	תפארת משה	בני ברק	13:00	9: 30
15:30-17:30	עזריאל 25	רח"ל אורט ישראל 1	בית יעקב	בת ים	12:00	10:00
16:00-17:00	רח"ל אורט ישראל 1	הושע בן גמלא 30	היכל התורה	בת ים	11:00	9: 00
12:30-13:30	הושע בן גמלא 30	הרב עובדיה יוסף 2	המיישר	הוד השרון	11:00	9: 00
19:00-20:00	הרב עובדיה יוסף 2	מקור ברוך 5	בסבל (הוד השרון)	חיפה	12:00	10:00
17:00-19:00	מקור ברוך 5	אווהל יצחק	אורות תורה	חיפה	11:00	9: 00
18:00-19:00	בית א-ל 17	קריה חסינית	ש"ס ברציפות	חיפה	11:15	9: 15
17:00-18:00	קריה חסינית	ז'ולטי 6	כולל ערב	חצור	12:30	10:30
19:00-20:00	קשאני 26 ארמון הנציב	הרב פרדס 65	אווהל יוסף	ירושלים	12:00	10:00
21:00-23:00	הרב פרדס 65	בית המדרש הגדול	אורות תורה (כולל ערב)	ירושלים	12:30	10:30

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
 קרן עולמית לחינוך
 ועידוד לימוד התורה

**בדחילו
 ורחמינו**

מבחני 'דף הכולל' יום חמישי

שעת המבחן	כתובת מקום המבחן	שם ביהמ"ס	שם הכולל	עיר
20:20-21:45	סורוצקין 45	באר שמואל	באר שמואל	ירושלים
22:00-23:00	זלמן ארן 5	בני השיבות	בני השיבות	ירושלים
16:30-17:30	שבטי ישראל 48	ברסלב	כולל להוראה	ירושלים
21:00-22:00	שמואל הנביא 52	ביהמ"ד הגדול דושנסקיא	דושנסקיא	ירושלים
21:00-22:00	המור 3 גילה	המרכזי חזון נחום	חזון נחום	ירושלים
11:30-13:30	ליפתא עילית		ים התלמוד	ירושלים
19:20-20:20	סורוצקין 3		תורה אור	ירושלים
18:00-19:00	עמרם גאון 9	אוהל יהונתן	יששכר באהליך	ירושלים
18:15-20:00	זונפלד 23	בית יוסף	כולל שע"י ישיבת מיר	ירושלים
14:15-15:15	בית ישראל	ביהמ"ד פרידמן	כולל שע"י ישיבת מיר	ירושלים
11:30-12:30	עובדיה סומך 11		כי מציון תצא תורה	ירושלים
18:00-19:00	שטרן 30	המרכזי	לב אחד	ירושלים
17:00-18:00	בצלאל אשכנזי 7		משמרות כהונה	ירושלים
19:30-20:30	ברוכים 10	נחלת יעקב	כולל נחלת יעקב	ירושלים
17:30-18:30	רח' הרשלה 13 (בסוף הרחוב מאחורי הגינה)	אגרות משה	נחלת משה - רמת שלמה	ירושלים
18:00-20:00	דוד ילין 19		עטרת שלמה	ירושלים
21:30-22:30	רוזנבלט 14	עטרת מלכות	כולל ערב	ירושלים
21:10-22:30	החד"א 21	מנין אברכים	כולל ערב	ירושלים
21:00-22:00	זונפלד 1	אלכסנדר	כולל ערב אלכסנדר	ירושלים
15:15-16:45	מעל רחבת הכותל	בבנין ישיבת פורת יוסף	צילו של היכל	ירושלים
18:40-20:15	סורוצקין 24	שארית יוסף	שארית יוסף	ירושלים
13:45-14:45	רחוב שפת אמת 8	ישיבת שפת אמת	שפת אמת	ירושלים
21:30-22:30	בר יקר	מנין אברכים בר יקר	תפארת בחורים (כולל ערב)	ירושלים
16:00-17:00	הנשיאים 3	חסדי רחל	חסדי רחל	מגדל העמק
17:30-18:30	עמק זבולון 9 פינת שני	איילת השחר	איילת השחר	מודיעין
21:00-22:00	יהודה הנשיא 37	אלכסנדר	כולל אלכסנדר (ערב)	מודיעין עילית
21:00-22:30	מסילת יוסף 13	עטרת יוסף	דף הכולל	מודיעין עילית
17:30-18:30	שערי תשובה 16	רצופות	זכרון רחל	מודיעין עילית
17:45-19:00	שד' יחזקאל 33	נאות עילית	משנת אברהם	מודיעין עילית
21:30-23:00	רמב"ם - מול 22	נאות עילית	נאות עילית (כולל ערב)	מודיעין עילית
16:45-17:45	אור החיים 27	ביהמ"ד בית אבא	נוני ישראל	מודיעין עילית
17:45-18:45	נדע ביהודה 31	אוהל מנחם	נחלת משה מודיעין עילית	מודיעין עילית
21:00-23:00	אבי עזרי 4	המרכזי החדש חפציבה	כולל ערב השכונתי	מודיעין עילית
18:00-19:00	יהודה הנשיא 1	חניכי הישיבות כיכר פלוק	קצות החושן	מודיעין עילית
21:30-22:30	רשב"י 36	חניכי הישיבות	דה של תורה	מודיעין עילית
11:45-12:45	פוניב' 7	פרושים	רצופות הדרת תורה	מודיעין עילית
18:00-20:00	אבני נור 23	בית אליהו	ש"ס ברציפות	מודיעין עילית
17:00-18:00	הפזן חיים 12	קרית יצחק	תורת משה	מודיעין עילית
15:30-16:30	הנחלים 96	ביהמ"ס המרכזי מעלה אדומים	אוהל יצחק ושרה	מעלה אדומים
17:30-18:30	בר מוחא 14	אוהל קדושים	בית מדרש גבוה לתורה	נשר
20:30-22:30	יובל 53	ורד לדוד	בית בוכרים (כולל ערב)	נתיבות
15:00-16:00	גרשנביץ 10	בית יצחק	בית יצחק	נתיבות
16:45-17:45	חזון איש 5	ישיבת הנגב	הנגב	נתיבות
17:30-18:30	הר' מאזון 1	משכן התורה	משכן התורה	נתיבות
21:30-22:30	דב"י חיים 5	צאנו	צאנו	נתניה
16:00-17:00	בן אלעזר 40	ישיבת תפארת משה	תפארת למשה	נתניה
18:40-19:40	עליית הנוער 6	אוהל משה	אוהל משה	עפולה
18:00-19:00	בנין 102 גני הדר	יצאני חרונן גני הדר	אוהל חנה	פתח תקוה
17:00-19:00	ירקונים 13		אוהל רחל	פתח תקוה
17:00-18:00	שמואל הנביא 4	תפארת מאיר	תפארת מאיר	פתח תקוה
15:00-16:00	עמנואל דוד אשבילי 34	עמנואל דוד אשבילי	תפארת משה וסימון	קרית אתא
15:00-16:00	חזון איש 9	ביהמ"ד אור זרוע	אור זרוע	ראש העין
19:00-20:30	שדרות היוכל 1		בית הלל	ראשון לציון
17:30-19:30	זכריה מאדר 30	שבטי ישראל	עטרת גבריאל	רחובות
17:30-18:30	חריצית 1	משנת אליהו	משנת אליהו	רכסים
16:00-17:15	אלוף דוד 187	ימין משה	תורת חיים	רמת גן
20:30-21:30	בית ג'וברין 4		הסדר רמת השרון	רמת השרון
18:00-19:30	המעפלים 19	שערי שמים	הרב דרעי	תל אביב
17:45-18:45	נמירוב 24	ישיבת חידושי הרי"ם	חידושי הרי"ם ת"א	תל אביב
09:00-11:00	הגרייט סולד 7		מעלה אליהו-ת"א	תל אביב
17:30-18:30	אהבת ישראל 11	קול יהודה	קול יצחק	תל ציון

להצטרפות מוקד 'דרשו' 02-5609000

ירושלים-העיר העתיקה
בית הכנסת "החורבה"
הגאון רבי **אביגדור נבנצל** שליט"א
מרא דאתרא הרובע היהודי

ירושלים - נוה יעקב
ביהכ"ס "הניכי הישיבות"
הגאון רבי **צבי ובר** שליט"א
מרא דאתרא נוה יעקב וחבר בד"ץ שארית ישראל

ירושלים-נוה יעקב
בית הכנסת "מגן אברהם" היכל "אהבת ישראל"
הגאון רבי **ישראל יצחק זילברמן** שליט"א
רב שכונת נוה יעקב - מרכז

ירושלים-קרית בעלז
בית הכנסת הגדול בעלזא
הגאון רבי **שמאי קהת הכהן גרוס** שליט"א
דומ"צ דקהל מחזיקי הדת בעלזא

ירושלים-רמות
בית הכנסת "אהל יוסף" קומה ב'
הגאון רבי **ישראל גואלמן** שליט"א
רב שכונת רמות א'

ירושלים רמת אשכול
בית הכנסת "הניכי הישיבות"
הגאון רבי **צבי שרלין** שליט"א
רב שכונת רמת אשכול

ירוחם
בית הכנסת "בית פנחס" - המרכז
הגאון רבי **מרדכי יהודה קראוס** שליט"א
מרא דאתרא דק"ק ירוחם

כרמיאל
בית המדרש "כרם אל"
הגאון רבי **אברהם מרגלית** שליט"א
רב העיר כרמיאל

מודיעין עילית - ברכפלד
בית הכנסת "ישועות דוד"
הגאון רבי **ישראל זכרמן** שליט"א
רב אהוזת ברכפלד

מודיעין עילית - קריית ספר
בית הכנסת "זכרון משה"
הגאון רבי **מאיר קסלר** שליט"א
מרא דאתרא מודיעין עילית

מודיעין עילית-גרין פארק
בית הכנסת "בני הישיבות"
הגאון רבי **יצחק לוקסנבורג** שליט"א
רב שכונת נאות שמחה

נתיבות
בית הכנסת "בית מהרי"ן" (עזרת נשים)
הגאון רבי **שמואל מונטג** שליט"א
רב הקהילה נתיבות

נתניה-קרית צאנז
בית הכנסת "אהבת תורה"
בן כ"ק האדמו"ר מצאנז
רבי **יוסף משה דוב הלברשטאם** שליט"א
ראש ישיבת צאנז

עפולה-גבעת המורה
בית הכנסת "אהל משה"
הגאון רבי **נתן רוטשילד** שליט"א
מרא דאתרא גבעת המורה

ערד
כולל "נחלת יצחק"
הגאון רבי **מרדכי חיים וולקוביץ** שליט"א
רב דחסידי גור ערד

צפת
כולל שע"י ישיבת צפת-הרב קפלן
הגאון רבי **מרדכי דב קפלן** שליט"א
נשיא מוסדות ישיבת צפת ורב העיר העתיקה

מרי רואה אורתם יוצאים

הרבנים הגאונים שליט"א אשר ישתתפו במעמד המבחן הראשון על מסכת ברכות להוקיד רבני בני העליה נבחני 'דרשו' והמצטרפים למבחני 'קנין תורה'

חיפה-נוה שאנן
בית הכנסת המקלט
הגאון רבי **ישראל מאיר וייס** שליט"א
ראש ישיבת נחלת הלויים

חיפה-רמת ויוניץ
בית המדרש הגדול "מקור ברוך"
הגאון רבי **דוד שלמה זולדן** שליט"א
דומ"צ דחסידי סערט ויוניץ

חצור הגלילית
בית החסידים "דברי אמת" - גור
הגאון רבי **גבריאל אברמוביץ** שליט"א
רב דחסידי גור חצור

טבריה
בית הכנסת אור תורה - בית הכנסת קהל חסידים
הגאון רבי **שמואל לובין** שליט"א
רב קהילת קרלין טבריה

ירושלים-בית וגן
בית הכנסת "הניכי הישיבות"
הגאון רבי **ישראל גנס** שליט"א
מראשי ישיבת קול תורה ורב קהילת בני תורה בית וגן

ירושלים-גאולה
בית המדרש גור
הגאון רבי **נפתלי נוסבוים** שליט"א
ראש ישיבת חיי משה ואב"ד אהבת שלום

בני ברק-סורוצקין
בית הכנסת "צא"י די אהרן"
הגאון רבי **חיים פיינשטיין** שליט"א
ראש ישיבת עטרת שלמה

בני ברק-עזרא
ביהכ"ס הניכי הישיבות
הגאון רבי **ברוך דב דיסקין** שליט"א
ראש ישיבת אורחות תורה

בני ברק-קהילות יעקב
בית הכנסת "משכנות יעקב"
הגאון רבי **שריאל רוזנברג** שליט"א
אב"ד רמת דוד וראב"ד בד"ץ בני ברק

בני ברק-קרית הרצוג
בית הכנסת "היכל שמואל"
הגאון רבי **יהודה אריה שוורץ** שליט"א
מרא דאתרא קרית הרצוג

בני ברק-ר' עקיבא
בית הכנסת הגדול "הניכי ישיבת חברון"
הגאון רבי **שמואל אליעזר שטרן** שליט"א
גאב"ד שערי הוראה ורב מערב בני ברק

אופקים
"בית המדרש" היכל דב"
הגאון רבי **ישראל יעקב פינקוס** שליט"א
רב קהילת אופקים

אלעד
בית הכנסת "דרך החיים"
הגאון רבי **יעקב סטפנסקי** שליט"א
ראש ישיבת תורה בתפארתה

אשדוד - רובע ג'
בית הכנסת בעלז (קומה ג')
הגאון רבי **חיים פסח הורביץ** שליט"א
רב קהילת בעלז אשדוד וחבר בד"ץ מחזיקי הדת

אשדוד - רובע ז'
בית המדרש מאקוא
הגאון רבי **יוסף שייניץ** שליט"א
רב העיר אשדוד

אשדוד - רובע ז'
בית המדרש מאקוא
הגאון רבי **שמואל דוד גרוס** שליט"א
רב קהילת גור

בית חלקיה
בית הכנסת "אהל יוסף"
הגאון רבי **שלמה פולק** שליט"א
רב הישוב בית חלקיה

בית שמש
בית המדרש "שערי תורה"
הגאון רבי **משה טוביה דינקל** שליט"א
מרא דאתרא 'בית ומנוחה'

בית שמש - רמה א'
בית המדרש "לב אליהו" (קהילות יעקב)
הגאון רבי **גבריאל יוסף לוי** שליט"א
ראש ישיבת באר התורה

בית שמש - רמה ב'
בית הכנסת "קהל פרושים"
הגאון רבי **נתן קופשיץ** שליט"א
מרא דאתרא 'נחלה ומנוחה' וחבר בד"ץ העדה החרדית

ביתר גבעה A
כולל ישיבת הר"ן
הגאון רבי **יעקב אביעזרי תופיק** שליט"א
מרא דאתרא ביתר

ביתר עילית-גבעה B
בית הכנסת קרלין
הגאון רבי **ישראל ברזובסקי** שליט"א
רב דחסידי סלונים ורב שכונת הגפן

ביתר עילית-גבעה B
בית הכנסת קרלין
הגאון רבי **אברהם שרגא שטיגליץ** שליט"א
רב קהילת צאנז וחבר הבד"ץ

"פסגת האושר שלי היא כשאני מגיע אחרי עמל ויגיעה רבה למוקד בחינה של הארגון ורואה את אלפי הנבחנים מכל הגוונים והגילאים באים ונוהרים למקום המבחן. אי אפשר לתאר את ההרגשה שאני חווה ברגעים כאלה"

מנהל מחלקת 'הדף היומי בהלכה' ואחראי הלוגיסטיקה של מבחני 'דרשו', הרב אהרן כהן, מספר על התכונה הקדחתנית לקראת המבחן הראשון במחזור הי"ד של הדף היומי

יעקב א. לוסטיגמן

עבודה של חודשים ארוכים מתנקזת בימים אלו לרגעי השיא שלה: רבבות יהודים מכל קצווי הארץ והעולם יגיעו בעז"ה ביום שישי הקרוב, ערש"ק פר' 'בשלח', לכ-200 מוקדי הבחינה של 'דרשו' בכל רחבי העולם ויבחנו על 30 הדפים הראשונים של הש"ס.

"כל מה שהיה עד עכשיו, הסיזמים המפוארים והמעמדים המרשימים בראשותם של כל גדולי ומאורי הדור שליט"א, נועדו בעצם להביא לגידול במספר לומדי 'הדף היומי', וב"ה כל מי שנכנס לכל בית כנסת בכל מקום בעולם יכול לראות את הזינוק החד במספר לומדי 'הדף היומי' עם תחילתו של המחזור החדש", אומר הרב אהרן כהן, מנהל מחלקת 'הדף היומי בהלכה' ואחראי הלוגיסטיקה של מבחני 'דרשו'.

"כמובן שהגידול במספר הלומדים גורר אחריו גם זינוק משמעותי במספר הנבחנים בתכנית 'קנין תורה' של 'דרשו', שהיא התכנית הפופולארית והמבוקשת בקרב לומדי 'הדף היומי', בכל הגילאים ומכל המגזרים. כל יהודי שלומד 'דף היומי' בצורה רצינית מעוניין גם להעמיד את הידיעות שלו במבחן. הבחינות החודשיות רותמות אותו ללימוד יסודי יותר, לחזרה ושינון ובעזרת ה' גם להגיע לדרגה גבוהה יותר בידיעת התורה.

"עכשיו, כשמקרב המבחן הראשון במחזור החדש, אנחנו עומדים לשלם על כך מחיר", הוא מוסיף בחיוך. "ההיערכות בעיצומה, ההכנות הקדחתניות מגיעות לקצב שלא ידענו כמותו בעבר, ואנחנו מעריכים שבסיומו של המבחן הראשון נצטרך לטפל ברבבות טפסי בחינה, מה שכמובן הצריך גיוס מקדים של עשרות בודקי מבחנים חדשים והיערכות מוקדמת של כל הצוותים הרלוונטיים ב'דרשו', מצוותי המזכירות ועד הצוותים הלוגיסטיים".

איך באמת נערכים לפרויקט בסדר גודל כזה?

"כל מי שמכיר את 'דרשו' יודע שזה ארגון מאוד מתוכנן ומאוד מאורגן. אני לא אומר שאנחנו ערוכים במאת האחוזים, כי אנחנו שואפים לשלמות ואצלנו אין אף פעם דבר כזה שנקרא 'מושלם'. אנחנו תמיד עושים הפקת לקחים, ובוחנים בקפידה את כל מה שעשינו במטרה לראות איך אנחנו משתפרים לפעם הבאה.

"ובכל זאת, למרות שמדובר בפרויקט אדיר, זה לא שאין לנו ניסיון עם זה. הרי הפרויקט הוא אותו פרויקט שאנחנו מנהלים מדי חודש בחדשו, רק שהפעם מדובר במספרים גבוהים יותר, כך שאנחנו

יודעים מראש להיערך, אנחנו מתארגנים מראש לכל מה שצריך, ובעיקר מתפללים הרבה שהכל ילך כשורה, ושכל יהודי שלומד 'דף היומי' ורוצה להיבחן על תלמודו יוכל לעשות זאת בעודו מקבל יחס מכבד ומוקיר; ולדעת שהמבחן שלו מטופל באהבה רבה, נארו בקפידה ועובר במהירות לידי של הבודק שיוכל להעניק לו את הציון המגיע לו בהקדם האפשרי".

עדיין, מדובר בהכפלת מספר הנבחנים ואף מעבר לכך. זה לא מלחיץ אותך כמי שאחראי על כל הניהול הלוגיסטי של הפרויקט הזה?

"אני מרגיש עול כבד יותר, אבל אין סיבה להיכנס לחץ. ב'דרשו' השכילו לאורך השנים להעסיק עובדים מסורים מאוד, שלא באים לעבודה רק כדי לקבל את המשכורת החודשית שלהם. כולם כאן חדורי מטרה ומעוניינים במטרה אחת ויחידה: להרבות תורה בישראל. כשזה המאפיין הבסיסי של כל עובד ב'דרשו', יכולה ההנהלה להיות סמוכה ובטוחה שבעז"ה כל פרויקט, ולא משנה כמה הוא גדול ומורכב, ינוהל בצורה הטובה ביותר.

"כל אחד מהעובדים נותן קצת יותר שעות, ובשעות שהוא ממילא עובד נותן יותר מאמץ, וביחד נגיע בעז"ה להשגת היעד ועמידה בכל האתגרים שמגיעים יחד עם מספרם האדיר של הנבחנים בס"ד".

אולי תתאר לנו קצת איך זה עובד מאחורי הקלעים?

"אני מציע לקוראים לדמיין חברה גדולה, חברת ביטוח למשל, או חברה שמנהלת מערך ייצור גדול ברמת בינלאומית. ברור לכל אחד שבחברות הללו יש צוות מקצועי מאוד, כל אחד

יודע בדיוק מה התפקיד שלו, ויש השקעה רבה בניהול תקין ושוטף של כל האגפים תוך סנכרון מלא ביניהם.

"זה בדיוק מה שקורה ב'דרשו'. אנחנו אמנם עובדים מתוך משרד צפוף ועמוס ולא בתנאים של חברת הייטק בהרצליה, אבל חוץ מזה אנחנו נראים בדיוק כמו חברת ענק. אני מציע לכל אחד לנסות להתקשר פעם למשרדי 'דרשו', ולבדוק כמה זמן הוא צריך להמתין על הקו עד שהוא מקבל מענה. אני לא רוצה לכתוב שהוא מקבל מענה בתוך עשר שניות, כי לפעמים זה קורה בתוך שתיים או שלוש שניות.

"יש כאן צוות גדול של מזכירות, יש עובדים מקצועיים בכל תחום. יש מחלקת מדיה, מחלקת קשרי חוץ, מחלקת כספים וגזברות, מחלקת פיתוח תוכנה, מחלקת גרפיקה ועוד ועוד. בנוסף, יש לנו מרכז לוגיסטי יעיל מאוד שפועל מחוץ למשרד, במתחם נפרד, ובו מתבצע הליקוט של המבחנים השונים לחבילות המשולחות למוקדי הבחינה, יש מחלקת הפצה ואיסוף שמבצעת את העבודה לפני המבחן ולאחריו. לכל מחלקה כזאת יש מנהל, ומעל כולם יש את ההנהלה הראשית שיושבת מלמעלה ומעורה עד פרטי הפרטים של כל הפעילות, כך שכולם עובדים כתף אל כתף וב"ה משיגים את התוצאה: ריבוי לימוד התורה".

וכל העבודה מתבצעת מהמשרד ומהמרכז הלוגיסטי?

"כמו שאמרת, המשרד צפוף למדי. הוא פעיל כל שעות היום, כשבחלק מעמדות העבודה עובדים שניים ואף שלושה אנשים במשמרות. אבל חלק מהעבודה מתבצעת גם מרחוק. יש נציגי 'דרשו אישי', שעונים לטלפונים ומגבים את המזכירות של המשרד, יש נותני שירות שעובדים מהבית כמו גרפיקאים שמעצבות את המבחנים ומודעות הפרסום ועוד ועוד. בודקי המבחנים עובדים מהבית וגם מי שכותבים אותם, חלק מאנשי התכנות עובדים מרחוק, ועוד לא התחלתי לדבר על הפעילות העצומה של ארגון 'אחינו' - זרוע החיזוק של 'דרשו', שפועל כמעט כולו מרחוק, באמצעות צוות של מאות פעילים מסורים ונמרצים, שחלקם עובדים במקביל גם ב'דרשו', דואגים לשמור קשר עם מגידי השיעורים שמוסרים שיעורים ב'דף היומי בהלכה', מבקרים בישיבות שבהן מתקיימות תכניות 'בני הישיבות' של 'דרשו' ועוד ועוד".

כיצד מתבצעת ההיערכות בפועל לקראת המבחנים?

"השלב הראשון זה כתיבת השאלות של המבחן כמובן. צוות של תלמידי חכמים מופלגים מנסחים שאלה על כל דף מ-30 הדפים שעליהם ייערך המבחן. לאחר מכן עוברים על השאלות ועושים 'פיילוט' שבדק בעצם אם השאלות מנוסחות בצורה ברורה ומובנת מספיק, כדי שלא יהיו אנשים שיודעים ויקבלו ציון פחות טוב כי השאלה לא היתה מספיק חדה וברורה.

"בשלב הבא מודפסים המבחנים - כל מבחן הוא בעצם חוברת, עם שאלות ועם שורות ריקות לכתובת התשובות.

"לאחר מכן עובר החומר למרכז הלוגיסטי, שם מרכיבים את כל החומרים לחבילות. בכל מוקד בחינה יש כמה מבחנים. יש חוברת של מבחני 'קנין תורה' ויש חוברת של 'קנין משניות', יש חוברת של

מבחני 'הדף היומי בהלכה' ויש מבחן של 'קנין חכמה'. במבחן הקרוב אנחנו מוסיפים בפעם הראשונה גם את מבחני 'דף הכולל - דרשו', שמחולקים למוקדים הפעילים בימי חמישי אחה"צ.

"בנוסף, מקבל כל אחראי נקודת מבחן דף עם הערות והוראות, וכן חומר פרסום שעליו לתלות באזור לקראת המבחן הבא כדי להזכיר לנבחנים מתי מועד המבחן, וליידע את אלו שעדיין לא יודעים שבמקום פעיל מוקד מבחן.

"הליקוט של כל זה מבצע על ידי צוות מיוחד, שמכין חבילות שבכל אחת מהן יש מספר שונה של מבחנים בכל אחת מהתכניות, והכל לפי רשימות מסודרות שמתעדכנות מדי חודש בחדשו, כי אנחנו תמיד עם האצבע על הדופק, בודקים איפה צריך יותר מבחנים ובאיזו תכנית יש יותר ביקוש.

"משם זה עובר להפצה, בשבוע שלפני המבחן צוות ההפצה מתחיל במלאכה ומסיים אותה בתוך ימים אחדים. יש לנו מפיצים קבועים בכל אזור, ויש את המפיץ הראשי שמחלק את החומר למפיצים.

"בשלב זה האחריות עוברת לאחראים על מוקדי הבחינות. כל אחד מהם מחזיק את החבילה שקיבל ושומר עליה עד שמגיע מועד המבחן, שלקראתו הוא צריך לסדר את בית הכנסת בו נערך המבחן לפי המצב והתנאים במקום, וכמובן להפעיל אותו בזמן המבחן עצמו.

"אחרי המבחן האחראים צריכים לאסוף את החומר, לחלק אותו לחבילות שונות, כל סוג מבחן בחבילה אחרת, ולאחר מכן הם מרכיבים אותם במעטפות מיוחדות שהם קיבלו מבעוד מועד יחד עם חבילת המבחנים, כשבסופו של דבר כל המעטפות נכנסות בקופסה אחת גדולה או במעטפה ענקית, כל מוקד מבחן ומספר הנבחנים שלו, ויש להם הוראות ברורות בדיוק מתי להשאיר את החבילות מחוץ לדלת ביתם, כשצוות ההפצה מבצע את האיסוף, מגיע לביתו של כל אחראי מוקד ואוסף את החבילה שממתנה על יד הדלת.

"במרכז הלוגיסטי מקבלים את החבילות ומפרקים אותן, כשכל חבילת מבחנים עוברת ליעד שונה. מבחני 'הדף היומי' עוברים לבודקים של 'קנין תורה'. יש בודקים מיוחדים ל'דף הכולל - דרשו', ויש את המבחנים של 'דף היומי בהלכה' שעוברים סריקה ממוחשבת במשרד הראשי.

"לאחר מכן מגיע שלב הזנת הנתונים שמתבצע במשרד. הצוות מזין את הנתונים במחשב, ודואג לשגר מכתב לכל נבחן עם הציון שקיבל, מה גובה המלגה שמגיעה לו באותו החודש אם הוא באחד ממסלולי המלגות וכו' וכו'. בזמן הזה אנחנו עסוקים כמובן בעיצומה של מלאכת ההיערכות למבחן הבא וחוזר חלילה".

כמה מילים לסיום?

"אני רוצה לקרוא לציבור: רבותי, אל תהססו. בואו ותיבחנו. אתם לא מבינים כמה המבחנים האלו תורמים ללומדים. אני כל יום שומע מעוד נבחן כמה הוא מרוצה, אנשים פשוט מודים לנו, כל עובד 'דרשו' שיוצא לרחובה של עיר יודע שיש סיכוי גדול שמישהו ייגש אליו ויספר לו כמה 'דרשו' שינה לו את החיים והשביח את הלימוד היומי שלו. זה כולל את כולם, כולל כולם. מבעלי בתים מבוגרים ועד

איך נראה מבחן של 'דרשו'

לנוכח הפניות והשאלות הרבות המתקבלות ב'דרשו' לקראת המבחן, מצד נבחנים חדשים שזאת הפעם הראשונה שהם עפויים להיבחן ב'דרשו', אנו מביאים בפניכם הסבר מפורט ומומחש, שיסייע לכם לגשת למבחן בקלות רבה יותר כמצורף

איך נקבע הציון?
במקביל להכנת השאלות למבחן מכינים כותבי השאלות גם לוח ציונים, וקובעים כמה אחוז שווה כל תשובה. יש שאלות עם פרטים רבים ויש שאלות פשוטות יותר, וכמובן ששאלה מורכבת שווה יותר אחוזים בציון מתשובה פשוטה שיש בה רק פרט אחד.

האם אפשר להסתכל בתוך הגמרא?
המבחן בגמרות סגורות, חל איסור מוחלט לשוחח עם אחרים בכל דרך שהיא וכן אין לעיין בשעת המבחן בסיכומים או באמצעי עזר אחרים.

כמה שאלות יש במבחן?
במבחן יש 30 שאלות, נא כתבו את התשובות באופן מלא רהוט וברור. המבחן בגמרא אינו מבחן אמריקאי

כמה זמן ניתן למבחן?
הזמנים משתנים בכל מקום מבחן אך באופן כללי נעים סביב שעתים. עיינו בפרסומים בעמ' 19-16, ובדקו כמה זמן יש לכם במקום המבחן שלכם.

מס' קוד
אם עדיין לא נרשמתם במשרדי דרשו ואין ברשותכם קוד, גשו בבקשה לאחראי 'דרשו' במקום המבחן שלכם ובקשו ממנו טופס הרשמה לנבחן חדש, מלאו את הטופס והגישו אותו לאחראי בתום המבחן, את הקוד שלכם תקבלו לאחר כשבוע ימים. התקשרו למוקד 'דרשו' 02-5609000 ולאחר מכן לחצו כוכבית, בהקשת מספר זהות תקבלו מענה אוטומטי עם מס' הקוד שלכם, שישימש אתכם לכל סוגי המבחנים של 'דרשו'. אין צורך בקוד נפרד לכל מבחן, הקוד שלכם הינו כללי ומתאים לכל סוגי המבחנים

הציון
תוכלו לקבל מידע על הציון שלכם במוקד הציונים במספר 02-5609000 שלוחה 1 בהקשת מספר זהות. הציונים מתפרסמים במוקד כשבוע וחצי לאחר עריכת המבחן

מס' מבחן 1
עשרות אלפים יבחנו השבוע את המבחן הראשון של 'דרשו' עם תחילת המחזור החדש בלימוד ה'דף היומי'

בסדרים
לימוד של יותר מחצי שעה בתוך סדרי הלימוד נחשב כלימוד בתוך הסדרים

תאריך לידה
נא מלאו תאריך מלא יום חודש ושנה, בעברי או למניינם

ת.ז.
חובה למלא את מספר הזהות כמו את יתר הפרטים. כל פרט חשוב מאוד להתנהלות המקצועית שלנו ומאפשר לנו לתת לכם שרות טוב יותר.

(ראש השנה ת"ז - תענית י"ב)
מסכת ראש השנה

1. ואמר זה אנכי כורת ברית וכו'. איוו ברית.
2. מודע אין השלוחין יוצאין על חמור וטבת לפני התענית, ומודע כטי"ב יוצאין. (גמ' פרט"י)
3. מודע כ"י חשיר אסור בתענית, ומודע אין לומר משום דהוא אחר ר"ח או משום דהוא לפני יום שנהרג בו גדליה [במנן הבית שהוא יי"ט].
3. יום טוב ודרכיהם אסורים בתענית בין לפניהם ובין אחריהם. באיוו ותענית מותרין. (תוס')

מסלול א'
מבחן על החומר הנלמד הכולל בתוכו גמרא רש"י בלבד. במלגה מלאה ללומדי הדף מחוץ לסדרי א' וב', ובחצי מלגה ללומדים במהלך הסדר.

מסלול ב'
מבחן על החומר הנלמד הכולל בתוכו גמרא רש"י ותוס'.

המלגה מלאה גם ללומדי הדף בסדרי א' או ב'.

כך תוכלו לבדוק אם עניתם נכונה
עם סיום המבחן גשו לאחראי למסירת המבחן ובקשו ממנו דף תשובות שנכתבו ע"י רבנים ת"ח. בעיונכם בדף התשובות תוכלו לקבל כיוון האם עניתם נכונה על השאלות שלכם, כך תוכלו להעריך במשווער מה יהיה ציונכם.

מסכת ראש השנה
29 חשיבות מבחן 29
ראש השנה ת"ז - תענית י"ב

1. ברית כרותה ליג מודת שאינן חרות ריקם.
2. עשרה טבת וי"ז בתמוז אינם חובה אלא רשות [במנן נזרת מלכות] משאי"כ ט"ב הוא חובה (שההכחלו בו צרות).
3. משום דהוא לפני ירט שעשו מחמת שביטלו הכרת ה' בשטרות, ומשום אחר ר"ח לא נזרו דאורייתא לא בעי חיובין, וכן יום שנהרג בו גדליה דהוא דברי קבלה דעו כדאורייתא.
4. חשעה באב (ובתוס' עירובין) כי דכל תענית חובה מותרין.
5. או אם המולד אחר חצות ואומרים שיהא סמוך לשקיעה"ה, או אם אומרים שיהא את חשעה בתוך כ"ד שעות.
6. עיקר הטעם משום המעודות, ואין לומר משום שלוחין דהא יציאת שלוחין נזנית לא דחי שבת.
7. בראו בשלשים משום חיישינן דלמא ממילא ולא מקדש, ובשלשים יוארו גזרו אטו שלשים.
8. נזיל דאורייתא משול נזיל דרביריהם כשר.
9. בולט אסור שוקע מותר.
10. או דכי איכא שאר פרצופין עם אדם שרי טפי, או נקמין אם מצא צורת אדם דאסור להשלים ל"ד פרצופין.
11. אינו יכול, דאין ל"ן מונחה מששה ואסר ליה חקב"ה עד דאיכא ארתן בחוד.

התרגשות לקראת מעמד הסיום של דרשו בארה"ב ביום ראשון הקרוב,
אשר יסיים את המסע העולמי המרטיט לחיזוק התורה

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א והגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א, יעמדו בראש המשלחת למעמד הסיום של דרשו בארה"ב ויישאו דברי חיזוק

המעמד הגדול יתקיים אי"ה ביום ראשון אור לט"ו בשבט בפרודנשל סנטר שבניו ג'רזי ובאולמות סמוכים המכילים יחדיו
40,000 מקומות • אזלו כל הכרטיסים לאולם המרכזי ובימים אלו נעשה מאמץ להוסיף מקומות באולמות הסמוכים

אזלו כל הכרטיסים, והנהלת דרשו ארה"ב החליטה לפתוח אולם
נוסף, אנג'י פאק, המכיל עוד אלפי מקומות, על מנת לאפשר
למבקשים להשתתף במעמד הגדול.

רישומם הכביר של מעמדי סיום הש"ס של דרשו בכל רחבי תבל
נישא בפי כל, כרבי חייה בשעתו, נשא דרשו את משא החיזוק
הגדול במסע מרטיט סביב העולם ובכל מקום ואתר הצית את
אש התורה וחיזוק התורה, שמחת התורה והשאיפה ללמוד, לשנן
לחזור ולהבחן על מנת להגיע לדרגה הנעלה של ידיעת והבנת
התורה.

הרושם הגדול של מעמדי דרשו, הצית גם בלב רבים בקרב יהדות
ארה"ב את הרצון להשתתף במעמד אשר יתקיים אי"ה אור לט"ו
שבט, ואשר על כן הביקוש חסר התקדים להשתתפות במעמד
זה אשר כולו אומר הדרת רוממות לתורה ולומדיה, למשתתפי
תכניות דרשו, לעמלי התורה, הנבחנים, חברי קנין ש"ס וכל אשר
חשקת התורה ועמלה בראש מעיניו.

הנהלת דרשו בארה"ב נערכת בימים אלו על מנת להבטיח את
קיומו של המעמד הגדול באופן מרום ובמקביל נערכת לקבל
את פניהם של החברים החדשים בדרשו, הנבחנים אשר יטלו על
עצמם את נועם עול התלמוד, ויהפכו להיות במחזור זה של הדף
היומי - דרשו איד.

התרגשות גדולה בקרב משתתפי תכניות דרשו בארה"ב וכלל
הציבור, לקראת המעמד הגדול שייערך אי"ה ביום ראשון אור
לט"ו שבט, ויהיה המעמד המסכם של המסע המרטיט העולמי של
סיומי דרשו תש"פ לחזק את התורה ולומדיה בכל מקום ואתר.

כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז שליט"א המכהן כחבר הנשיאות
העולמית של דרשו, השוהה בימים אלו בארה"ב יסיים את הש"ס
במעמד הגדול ויישא משא חיזוק, כמו כן בראשות משלחת
דרשו בארה"ק, יעמדו הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש
ישיבת חברון וחבר הנשיאות העולמית של דרשו אשר ישא משא
חיזוק, הגה"צ רבי שמעון גלאי שליט"א והגה"צ רבי אהרון טויסיג
שליט"א.

בכינוס נשיאות דרשו העולמית אשר התקיים מייד לאחר חגי
תשרי, בביתו של מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א בירכו
חברי הנשיאות על המעמד הגדול המתוכנן להתקיים בארה"ב
ואשר נועד להביא אל ארצות אמריקה את דבר החיזוק הגדול של
דרשו, ואת בשורת הלימוד הנעלה בשינון וחזרה ומבחנים אשר
מקיים דרשו בכל רחבי תבל - ואשר מהותו היא הבחינה המרוממת
של עמלי התורה השוקדים בעמל התורה וקובעי העיתים לתורה
אשר עושים את מלאכתם ארעי.

לאולם פרודנשל סנטר שבניו ג'רזי המכיל עשרות אלפי מקומות,

אני מרים טלפון די בחשש, מנסה להיזכר בכל מאמרי חז"ל על עמידה בניסיונות וכל מה שיכול לסייע בשכנועו של הבחור. בצלצול הראשון הוא עונה ושואל מיד: "נוווי?". תראה, אני מנסה להתפתל, שאלתי והדגשתי אמרתי וניסיתי אבל... "תקשיב הרב, מה שהמשגיח אמר אני עושה - דבר קצר ולעניין!"

הרב אהרן ידלר והרב ישראל היימן מספרים לנו מה קורה כשבחור צעיר חוזר בתשובה, מתחיל ללמוד בישיבה, ופתאום צצה לה הצעה קוסמת שקוראת לו להיעדר לשבוע אחד מהלימודים ולהרוויח סכום כסף גדול

יעקב א. לוסטיגמן

אחד הפרויקטים הבולטים של ארגון 'אחינו', זרוע החיזוק של 'דרשו', עוסק בליווי צעירים מתחזקים שנכנסו ללמוד בישיבות וזקוקים לתמיכה והכוונה בתחילת דרכם בישיבה הקדושה. פעילי 'אחינו' פרושים ברוב חלקי הארץ, מלווים את התלמידים החדשים עד שהם עולים על דרך המלך.

שנים ארוכות יש שיתוף פעולה בין הארגון לבין ישיבת 'אור החיים' בירושלים, בראשותו של הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א. ששמה של הישיבה הולך לפנייה.

אלפי בעלי תשובה יראים ושלמים עברו דרכה והתחנכו בה, וממנה נפוצו בכל הארץ. חלק גדול מהישיבות לבעלי תשובה שהוקמו במשך השנים הוקמו על ידי בוגרי ישיבת 'אור החיים', שזכו לעלות ולהתעלות במעלות התורה עד שהפכו בעצמם למרביצי תורה לאלפים ולרבבות.

הנהלת הישיבה הגיעה בשנים האחרונות לכלל הבנה, שמפאת גודלו העצום של המוסד, בו לומדים למעלה מ-350 בחורים חוזרים בתשובה, ולצדם למעלה מ-100 אברכים שמרביתם בוגרי הישיבה עצמה - נוצר מצב שבו לא היה טיפול מספק בתלמידים החדשים, ורבים מהם נשרו לאחר תקופת ניסיון קצרה בישיבה.

"הנהלת הישיבה פנתה אלינו", אומר הרב אהרן ידלר, העומד בראש מערך החונכים של 'אחינו' בישיבות לבעלי תשובה.

"מדי יום נרשמים לכאן בחורים נוספים ומבקשים להצטרף לישיבה", הם אמרו, "כמחצית מהם אנחנו מקבלים לישיבה, וכמחצית אנחנו נאלצים להשיב ריקם ולהמליץ להם לנסות בישיבות אחרות. אבל הבעיה היא, שמבין אלו שאנחנו כן מקבלים, אחוז מסוים נושר מהישיבה לאחר תקופת ניסיון קצרה. ניסינו לטפל בצורה קרובה יותר בבחורים החדשים, אך ללא הועיל".

"ואכן", מוסיף הרב ידלר, "הכנסנו לישיבה צוות של אברכים שלומדים עם הבחורים בחברותא. עזרנו לבחורים להתקדם בלימוד ולהשתלב מהר יותר בקצב הלימודים בישיבה. זה אמנם

הפחית מעט את שיעור הנשירה, אבל לא חולל מהפך גדול כמו שרצינו.

"בדקנו את הסיבות לנשירה, והתברר לנו שהבעיה של הקושי הלימודי אמנם מציקה לבחורים החדשים, אבל היא לא הגורמת העיקרית לנשירה. בדרך כלל זה רצף של בעיות אחרות, זה הקושי לקבל עול תורה ומצוות, זה הקושי להתמודד עם הריחוק מהבית ומהסביבה המוכרת ועוד ועוד.

"החלטנו לעבוד בשיטה המוכרת לנו היטב מהשיבוץ של הנערים לישיבות שאנחנו מבצעים במסגרת 'פרויקט טורונטו' של ארגון 'אחינו'. הכנסנו פעיל נמרץ מאוד בשם הרב ישראל היימן, שנמצא בישיבה שעות ארוכות מדי יום ולומד בחברותא עם כל אחד ואחד מהבחורים החדשים שנכנסו בחודשיים האחרונים.

"הלימוד עם כל בחור אינו ממושך, הוא עובר מבחור לבחור וכך מספיק אחת למספר ימים ללמוד עם כל אחד מהם, ובזמן הזה הוא לומד את הבחור עצמו, מזהה מה מקשה עליו, אם זה קושי לימודי או אולי קושי בקריאה, אם זה עניין של ריכוז או שזה סתם קושי להתחבר לתרבות והסגנון של הישיבה. כך הוא מתאים לכל בחור אברך שהולם את מידותיו וסגנונו, מי צריך שיחת דרבון, מי צריך

להחליף חברותא, מי צריך לצאת קצת להתאוורר, ומי כבר מספיק בשל לעמוד לבד על רגליו וללמוד עם בחורים אחרים בישיבה בלי שיהיה צורך בחונך צמוד.

"ההצלחה של הפרויקט אדירה", מסכם הרב ידלר, "אחוז הנשירה צנח פלאים, כמעט אין דבר כזה בחור שבא לישיבה והחליט לעזוב אחרי שבועיים או שלושה. יש מעקב צמוד, הרב היימן נעזר בצוות המקצועי של 'אחינו' ולצדו רשת של חונכים שלומדים עם הבחורים באופן יומיומי, ובישיבת 'אור החיים' יכולים להיות רגועים שכל בחור שהתקבל לישיבה אכן מקבל את היחס המתאים והמושלם, באופן שיהיה תפור לפי מידותיו ולפי סגנון האישיות שלו.

"במקביל לטיפול בבחורים שהתקבלו לישיבת 'אור החיים', אנחנו גם עובדים מול אותם שלא התקבלו. על כך הופקד הרב יוסף וייס, שפוגש כל בחור כזה, בוחן אותו, את רמת הרצינות, את הסגנון, כמה הוא התקדם עד עכשיו, ולפי זה משבץ אותו לישיבה שמתאימה בדיוק למצבו, וב"ה כבר הבאנו לשיבוצם של למעלה מ-100 בחורים בתוך תקופה קצרה יחסית בישיבות לבעלי תשובה בכל רחבי הארץ. השיבוץ הזה כמושבן הולך ונעשה חשוב יותר ויותר, כי ב'אור החיים' כבר לא יכולים לקבל כל כך הרבה בחורים, בגלל שאלו שהתקבלו נשארים לאורך זמן והישיבה הולכת ונעשית צפופה יותר".

המכתב המרגש

הרב ידלר מראה לנו את הדו"ח השבועי ששלח לו הרב היימן אודות רמת ההתקדמות של כל אחד ואחד מהבחורים שנמצאים תחת טיפולו. הרשימה מרגשת מאוד, ומראה כמה משתוקק כל אחד ואחד מהבחורים הללו, שלא התחנכו על שמירת המצוות, להצליח בלימוד התורה ולהתעלות במעלות היראה.

בסיומו של הדו"ח מצרף הרב היימן מכתב מרגש אותו כתב בסגנונו המיוחד, והחלטנו להעתיק אותו לכאן ככתבו וכלשונו:

יום ראשון קצת אחרי 9:15 בבוקר, פותחים שבוע בכבשן האש הלוהט 'אור החיים'."

אני כבר אחרי סיבוב קצר של בוקר בחדר האוכל, לפגוש, לחוש ולשמוע את קבוצת הנערים עליהם אני מופקד. זו השעה של הטלפונים, מי התעורר ומי צריך תזכורת... מי מסודר עם חברותא ולמי צריך לדאוג להיום.

אני מתקשר לראובן (השם האמתי שמור במערכת) בחור בן 23 מרקע מורכב ביותר, הוא חדש כאן ממש ועדיין אין לו חברותא מסודרת, אני מנסה לבדוק מה אתו ואיפה הוא, ראובן עונה בקול מלא חיות כדרכו: 'אני ברוחם, אורז תיק ומשתנע לישיבה'.

עוד מטלה בוצעה.

אני עובר למחויבויותיי הבאות:

השעה כבר בסביבות 11:00, קולות וברקים וענן כבד, אני עם החברותא השלישית להיום ואנחנו מתפתלים במרחבי הסוגיה, בדרך מעמימות

טורדת לאור הבהירות, הטלפון רוטט בכיס - ראובן על הצג. מנהג סיגלתי לי בעבודת הקודש הזו: בחור בשבועותיו הראשונים בישיבה - זוכה למענה מידי!

אי אפשר לדעת...

"הרב, יש לי שאלה דחופה!".

ראובן מגיע מרקע לא סטנדרטי בכלל, הוא גדל בבית שומר מסורת, עבר ילדות לא קלה עם הורים מסורים מאוד שלא ממש הבינו לנפשו הסוערת, התגלגל במוסדות שונים בקיצוניות, דתי, חילוני, וחוזר חלילה, עד שהוא הגיע לצבא ושם התרסק רוחנית.

שנים מעטות עברו עד שנפשו, שכמהה גם ברגעים הנמוכים ביותר לאלוקיה, זרחה באור של תשובת אמת.

הוא השאיר אחריו עולם שלם של חילוניות מופקרת ובא לחסות בצל השכינה.

ועכשיו נפשו בשאלתו - מישהו מציע לו הצעה קוסמת: חסד עם יהודי מוגבל לשבוע, רק לשבוע, ומתן שכרו בצדו בסכום לא מבוטל בכלל, משהו שיכול לכסות על חלק ניכר מהחובות שהוא השאיר אחריו בעולם ההוא.

"הרב, תחשוב, זה גם חסד, גם לסגור חובות וגם להוריד ממני את העול שרובץ עלי מהעבר, אני יוכל ללמוד אחר כך בלב הרבה יותר רגוע, וזה רק לשבוע ואני חוזר".

האמת, עניתי לו שעניין החסד כאן לא תופס אותי... "ותלמוד תורה כנגד כולם".

אבל השיקול הכלכלי הוא ניסיון אמתי.

"בוא נתייעץ", אמרתי לו, "אני אשאל את המשגיח ואחזור אליך עוד שעה עם תשובה".

"אבל תדגיש לו כמה זה יכול לעזור לי שלא יהיה לי חובות" כך ראובן.

אני אדגיש...

גם המשגיח אחז בדעתי שהניסיון גדול אבל בר צליחה. בחור בשבועות הראשונים בישיבה צריך לתת את כל כולו ללימוד ורק ללימוד.

אני מרים טלפון די בחשש, מנסה להיזכר בכל מאמרי חז"ל על עמידה בניסיונות וכל מה שיכול לסייע בשכנועו של הבחור.

בצלצול הראשון הוא עונה ושואל מיד: "נוו?".

תראה, אני מנסה להתפתל, שאלתי והדגשתי אמרתי וניסיתי אבל... "תקשיב הרב, מה שהמשגיח אמר אני עושה - דבר קצר ולעניין!".

הרב אמר שתבוא לישיבה!

זהו...

יריתי את זה.

בוודאי יבוא עכשיו שלב השכנוע...

אבל ראובן נחרץ: "אמרתי לך מה שהרב אמר אני עושה! תן לי לארוז תיק ואני כבר יתקשר אליך מהתחנה, שלא אתחרט לי פתאום, אתה מבין...".

בגרון חנוק, קצת מהפתעה וקצת מהתרגשות, הספקתי רק לפלוט לו "אני מקנא בך!".

כצפוי, במחלקת המציאות בחברת התחבורה הגיבו בביטול, לא שמעו על תפילין כאלה שהגיעו לאף סניף בארץ. לך תחפש תפילין שאבדו בין עשרות אלפי אוטובוסים המשוטטים בישראל, בני המשפחה החליטו לשנות כיוון: חדלו מלחפש ומלהתקשר, ופשוט החליטו להודות לאבא שבשמים שהעלים מהם את התפילין!

הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א על כוחה של הודאה להשם גם על הדברים שנראים לנו פחות טובים

"אז ישיר" (שמות ט"ו, א')

רגע שפתח את השער...

סיפורו של רוני, הוא סיפורו של נער צעיר שלא זכה להתחנך על ברכי התורה והמצוות, והעביר את שנות נערותו בין כתי הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, עד שהפך לעו"ד מן המניין במשרד עורכי דין נחשב. כשהגיע קרוב-קרוב לפיסגת שאיפותיו עד אז, גילה לפתע את בורא עולם והוקסם מהיכולת של בני האדם להתחבר אליו...

עד מהרה זנח רוני את עיסוקיו הקודמים, והתמקד בלימוד התורה. הוא עבר לכולל ירושלמי נודע, עזב את כל תענוגות ומאוויי העולם הזה, והניח את כל כובד משקלו על לימוד ההלכה וספרי מוסר, התחזקות ביראת שמים, ורצון להתקרב עוד ועוד לבורא עולם. הוא ישב ולמד בשקיקה, משתדל להתעלות ככל יכולתו.

אפס, כי דבר אחד עמד בדרכו, מכשול משמעותי מאוד. לימוד הגמרא. השפה הארמית, מבנה הגמרא, המחלוקות הנפוצות - כל אלו לא הצליחו להיכנס ללבו, שנותר אטום וחתום. מוחו שהיה גאון בלימודי משפטים, התברר כסתום לחלוטין בלימוד הגמרא, דברי הגמרא לא מצאו מסילות ללבו.

שנים חלפו. רוני התחתן והקים בית בישראל, את ההלכה הכיר על בוריה, גידל ילדים בשמחה ובטוב לבב, ורק תחום אחד נותר מחוץ להישג ידו, נשגב מבינתו: הגמרא הקדושה. לכו חישב להישבר, הן

כל יהודי ויהודי, באשר הוא, משורר, מודה ומשבח לבורא עולם על הניסים אשר גמל עמו, על חסדיו הרבים. אנו מקדישים חלקים גדולים מהתפילה הקבועה, מברכת המזון ומתפילות מזדמנות כדי להודות, ואינספור פעמים ביום נושא יהודי את עיניו השמימה, ואומר 'תודה, תודה אבא שבשמים!'

כל אדם שמתבונן, ולו לשעה קלה, לבו מתרונן בקרבו ונפשו עולצת מאליה בשירת ההודאה לבוראה. מהרגע בו היהודי פוקח את עיניו בבוקר במילים 'מודה אני', ועד הרגע בו הוא עוצם אותן בשירת השבח 'אדון עולם'. הן בכל רגע ורגע, בכל צומת בחיים ובכל התמודדות שגרתית, הוא חש את יד בורא עולם המלווה אותו ומנווטת את דרכו, ועל כך לבו מתרונן בשיר ושבח.

כשהכל מצליח, נחמד ופורח, קל לו לאדם לשורר ולהודות. אבל גם כשהמצב מסתבך, כשמתחילה התמודדות, כשצפים קשיים - לא רק שאף אז חייבים להודות, אלא שהאנשים המודים לה' בעת הקושי, המעצימים הודאה בשעת צרה, אלו שליבם מתרונן להודות על הקושי עצמו - מספרים כי ההודאה הזו נותנת להם כוחות, מעצימה אותם, מאפשרת להם להתמודד טוב יותר, וגם פותחת להם שערי שמים לפתור את המצוקה ולקרר את הישועה הנכספת.

וכאן גואה השאלה: האומנם? וכי אפשר להודות גם בעת הקושי? האם ניתן לשורר תודה לאבא שבשמים גם כשלא חשים בטוב ובנעימים? מנין הכוחות להודות מעומק הלב על מה שנראה כה סבוך וחשוך? ומה באמת עוצמת ההודאה, ככח עוצמתי במיוחד לפתוח את שערי השמים ולהרעיף ישועות בלתי נתפסות!?

התשובה היא, שההודאה בעת הקושי מטמיעה באדם אמונה, ביטחון חזק. אדם שמודה לה' על הקושי - מבטא בכך שהוא בטוח שזה מתוכנן, שהוא מאמין שיש לו מטרה טובה, שהוא יודע שהדבר אינו טעות או תקרית בלתי צפויה, אלא שאבא שבשמים תכנן את הנסיון לפרטי פרטיו, והוא בוודאי לטובתו. ולכן, ההודאה מעצימה בו כוחות של אמונה וביטחון, מאפשרת לו לצלוח את הקושי בקלות יחסית - כי הוא חש בטוח ומלווה בידי בורא עולם...

זהו הלימוד בו עוסקים כל בני ישראל בכל הדורות, האם נגזר עליו להתנזר מלימוד זה? האם אינו זכאי לחוות את צוף מתיקות הגמרא?! הזמן שחלף לא הקהה את הכאב, אלא העמיק אותו. הוא כמעט נשבר, מדי יום ביומו שב וניסה, אך כבר החל להתייאש. לא פעם ישב מול הגמרא ובתום שעה ארוכה של נסיון נוסף שאיכזב - זלגו עיניו דמעות כאב טהורות, על העובדה כי גם הפעם המאמץ לא צלח. שינויי חברותות, ספרי עזר, אבחונים מקצועיים, שיעורים פרטיים - את כל אלה ניסה והתאכזב, הכאב הגדול שהלך והצטבר בלבו הפך לגוש תסכול מחניק, ואין לאל ידו להושיע...

באחד הימים, בשיחה סתמית עם אחד מידידי, סיפר לו החבר על כח ההודאה. 'יש קסם פלאי שטמון בהודאה' - סח החבר - 'קסם שאי אפשר להסביר אותו. ככל שהמצב יותר מסובך ויותר קשה, ועדיין האדם מודה להשם - הוא חש כי כוחותיו הופכים רעננים, קירבת אלוקים יקרת ערך כובשת את לבו. ההודאה היא מגנט רב עוצמה שמחבר את היהודי לאביו שבשמים, מטעיין אותו בכוחות חדשים לצלוח את כל האתגרים שבפניו' - אמר החבר בעיניים נוצצות...

רוני שמע, התבונן, למד עוד על כח ההודאה, ובכל זאת חש שאינו מתחבר. האומנם? הניתן להודות לה' גם על מה שנראה רע? היתכן לשורר תודה כשהכל נראה כה מסובך? האם שייך שיהודי יתרונו בשבח לאבא שבשמים גם כשהכל כה חשוך?! איך עושים את זה, האם זה עובד?! - שאל את עצמו פעם אחר פעם...

ויהי באחד הימים, שוב התיישב רוני לנסות ללמוד גמרא. הפעם הצטייד בספר חדש שזה עתה יצא לאור, יחד עם חברותא מקצוען בהסברה. שוב הקדיש שעתיים ללימוד שורותיים, ושוב חש כי הגמרא הכתובה בארמית - נראית לו כיפנית או סינית עתיקה. הוא פשוט לא מבין כלום!

רוני קם מהכסא בזעף, ויצא לרחוב להתאוורר. הוא חש מחנק שחוסם לו את האוויר, חש כמעט זקוק להחייאה... שוב הנסיון הזה, שוב האכזבה, שוב התסכול. די, הוא כבר לא מסוגל, מרגיש אבוד במערכה!

הוא עומד ברחוב, רגליו מוליכות אותו אנה ואנה, משוטט לאטו, מגיע אל קצה השכונה, ועומד על צוק גבוה, ממנו נצפה נוף מרהיב של הרי ירושלים. הערב כבר ירד, שמיכה קטיפתית כהה עוטפת את היקום כולו, והנה הוא ניצב כאן לבד, רק רוני ואבא שבשמים, ולב מרוסק מבפנים...

הוא רצה להתפלל, שאף לבקש, אבל לא הצליח להוציא הגה. הוא חש שהוא רוצה להשתפך בדמעות תפילה לאבא שבשמים, אך אינו מסוגל, התסכול חזק ממנו. ואז, נזכר בכח ההודאה, ומפיו פרצה שאגה אדירה: 'רבונו של עולם, תודה!' - - -

איש לא שמע אותו, איש לא הבחין בו. האופק היה חשוך, רק כוכבים נצנצו מרחוק. הוא לבד, ולבו נפתח כמעייין נובע: 'אבא שבשמים' - לחש בעיניים דומעות, 'תודה! תודה על שנתת לי את הכח לגלות אותך, תודה על שנתת לי כל כך הרבה הצלחות בחיים.

ותודה, תודה על הקושי בהבנת דברי הגמרא. אינני מבין למה זה טוב, אבל אני בטוח שאתה עושה לי רק טוב, אז אני מודה לך מעומק הלב

על השעות בהן אינני מתקדם, על המאמצים שלי שאובדים לשווא, על האנרגיות הרבות שאני משקיע ללא הצלחה. תודה על הקושי הזה, תודה על שדברי הגמרא חסומים וחתומים בפניי. ואני מבטיח שאמשיך לנסות בכל הכח, וגם אם לא אצליח - אשוב ואודה לך על הקושי הזה! שעה ארוכה ישב על סלע במרומי הצוק הגבוה והודה לאבא שבשמים, על הקושי הבלתי נסבל המלווה את חייו. הוא חש כי גוש המחנק והתסכול מתרופף לאטו, מפנה מקום לרגשות קירבת אלוקים ויד טובה של אבא שמלטפת, מלווה, בונה ומנווטת. הוא חש כי כל הקושי היה שווה כדי לחוש את הרגע הקסום הזה, בו הודה לאבא על הקושי, כן, על הקושי הכי מאיים בחייו. עתה חש כי הוקל לו, ויש בו את הכוחות לשוב ולנסות מחר מחדש...

ביום המחר שב רוני להיכל בית המדרש, ופתח שוב את הגמרא. הוא חש כי שיחת התודה אמש עם אבא שבשמים רוממה אותו, קירבה אותו ליעדו. לראשונה בחייו, באותו יום הצליח ללמוד ולהבין כמה שורות שלימות, הוא הפך למאושר באדם, וכמובן - הודה על כך לבורא עולם בשמחה ובטוב לבב, בנפש משתפכת ובלב מתרונון.

ומאותו היום, נפתחו לו שערי החכמה, לפתע הצליח ללמוד ולהבין. עם הזמן הלכה הבנתו והשתפרה, והוא הצליח לזכור, לנתח, להקשות ולתרגן. כיום הזה, מסופר בספר 'האמנתי ואזמרה' המביא את סיפורו המרגש, הוא כבר עמל על הוצאת ספר בהלכות שבת לאור עולם, מבוסס על דברי הגמרא ומפרשיה, שקנו שביתה בלבנו...

מתברר, שקושי להבין לימוד, או להתחבר לתורה, התמודדות במציאת שיעור או חברותא ראויה, וכל קושי אחר הכרוך בחיבור וקשר אמיתי עם התורה - כל אלה ניתנים לפיתרון ואפילו די בקלות. ההודאה לה' על ההתמודדות, נשיאת העיניים השמימה בתודה על כל מה שעובר עלינו ובפרט על הקשיים להבין ולהשכיל בדברי תורתו - פותחת את שערי החכמה ומעניקה את החיבור לדברי תורה.

וככל שנקדים להודות לבורא עולם על חסדיו עימנו וגם על הקשיים, ככל שנשפר את כח ההודאה שבלבנו על מה שטוב וגם על מה שנראה פחות טוב, ככל שליבנו יתרונו ופינו יביע שיר ושבחה לאבא שבשמים על כל העובר עלינו לטוב או למוטב - כך נזכה שבורא עולם יפתח את ליבנו בתורתו וישים בליבנו אהבתו ויראתו!

גיליון שהוביל למשפחתון...

הסיפור הבא מתחיל דווקא בגיליון זה, 'פניני פרשת השבוע', גיליון 198 - חג הסוכות תשע"ט. מסתבר, שהגיליון האמור הגיע לביתו של ידידי הרב אבא חייה רייזמן שליט"א בדיוק ברגע הנכון... ומעשה שהיה כך היה:

עד לפני כחצי שנה, התגוררה משפחת רייזמן בשכונת רוממה בירושלים. צרכי הפרנסה גדלו, והמשפחה החליטה לפתוח משפחתון בבית, כשהאם תהפוך לעקרת בית ובד בבד תטפל בתינוקות בבית בשעות היום. לצורך כך הוצרכה המשפחה לעבור לדירה גדולה ורחבת ידיים, עלויות השכירות האמירו מהישג ידם, אך הכל היה שווה כדי להגיע לרגע בו יפתח המשפחתון, צהלת התינוקות תמלא את החלל, והמשכורת הנשאפת תיכנס מדי ראשון לחודש...

המשפחה עמדה בכל הדרישות, ההתאמה היתה מושלמת, נדרש רק שהמרכזת תבוא ותאשר וחיש קל המשפחתון יפתח. אלא שהיא דוחה את ביקורה יום אחר יום, שבוע אחר שבוע. בינתיים משולם הון עתק עבור שכירות, החובות הולכים ותופחים, ולא נראה כי יש מוצא. מה עושים עכשיו?

ואז, בהשגחה פרטית מופלאה, מישהו בישר להם כי בירושלים תם הביקוש, אבל בבני ברק הדרישה למשפחתונים גבוהה מהצפוי. 'אם תעברו לבני ברק, אזי יש סיכוי לפתוח את המשפחתון בקלות ובמהירות', אמר הלה, והמשפחה, בלב כבד ולאחר התלבטות לא פשוטה, החליטה ללכת על המהלך. בחופשת חודש אב תשע"ח ארזה המשפחה את מיטלטליה, ועברה לבני ברק. המאמץ לא היה קל, אבל התקווה היתה גדולה...

אלא שגם כאן לא היתה הדרך סוגה בשושנים. שוב ניסתה האם לקבל רישיון מתאים להפעלת משפחתון, ושוב גילתה הררי בירוקרטיה, טפסים, אישורים, המלצות ומבחנים, עד לאישור המיוחל. בכוחות נפש אדירים הסתערו בני הזוג על המשימה, התאימו את הבית, חתמו על המסמכים, הסדירו את כל התנאים, ושוב המתינו לאישור שבושש מלבוא...

היתה זו תקופה קשה, קשה מאוד. לאחר שהמשפחה הוציאה הון עתק בירושלים על שכירות וציוד, ושוב בבני ברק הוצאת ענק על התאמת הבית וציוד, עדיין לא נראה האור בקצה המנהרה. חברים וידידים כבר החלו להעיר על התבונה שבמהלך, לעזוב את העיר המוכרת והחביבה לטובת הרפתקאה מזרה שכזו. השבועות עוברים ביעף, החובות עולים ומשתרגים עוד ועוד, והישועה אינה נראית באופק...

ואז, בתום חודש אלול רווי מהמורות וקשיים, הגיע חג הסוכות, ובהשגחה פרטית מופלאה, הגיע לידיהם גיליון זה - 'פניני פרשת השבוע', שגיליון חג הסוכות שלו עסק בנושא כח ההודאה. בני המשפחה החליטו שבמקום לחוש את החסר ולהתמודד עם כל מה שלא הולך, יש לשנות את השיטה לטובת העצמת רגשות הודאה על כל מה שיש וגם על מה שחסר, לעורר בלב תודה נרגשת לבורא עולם על מה שטוב, וגם על מה שנראה בינתיים פחות טוב...

ומאז, הפך ביתם למקהלה של הודאה נרגשת לה' בכל עת מצוא. תודה אבא שבשמים על החובות, תודה על הקשיים. תודה על הפרנסה שאיננה, ותודה על כך שאיננו מבינים. תודה, מכל הלב, מעומק הנשמה, תודה אבא!

וזה לא קל. יום אחר יום לחוש אבודים במערכה, מול הררי חובות ופרנסה מובטחת שנעלמה, ובכל זאת לשיר תודה, למרות הקושי. ולפתע, חשו כי ליבם מתחדש בתחושה מרוממת של קירבת ה', של קשר קרוב לאבא שבשמים. הקושי לא הלך לשום מקום, הבעיה לא נפתרה, אבל הלב השתנה, משהו בנשמה התעלה, לפתע הם הרגישו קרובים כל כך לאבא שבשמים, נתונים בידו, מחוברים אליו באמת!

ובכל זאת, הזמן חולף והישועה לא נראית באופק. בחוסר ברירה החליטה האם כי תנסה להתקבל לעבודה אחרת, וכבר החלה להתקדם בכיוון הזה. לפתע, ללא כל התראה וללא כל השתדלות, בלי כל לחץ או תחנונים ובקשות, פתאום זה קרה:

המרכזת העירונית התקשרה ובשורה בפייה: האישור המיוחל הגיע,

והמשפחתון יכול להיפתח תיכף ומיד!

עיניה של האם נקבעו בהפתעה, היא לא היתה בטוחה שהיא שומעת נכון... הנה כי כן, ברגע הכמעט אחרון, ידו של בורא עולם שהיתה עימם, הביאה להם את האישור לו נכספו כל כך. חלום המשפחתון המלווה אותם מזה כשנה וחצי קם והפך למציאות, ואת הנס הגדול היה ניתן למשש בידים:

כן, כח ההודאה הוא ששינה את התמונה. המצב נראה היה כאבוד, הסחבת נמשכה ללא הרף, הבירוקרטיה לא נגמרה. אבל כח ההודאה יצר להם חיבור עמוק עם אבא שבשמים, העצים את ליבם והעניק להם כוחות לעמוד באתגר, ולבסוף - גם הביא את הישועה הנכספת... הסיפור המופלא, אותו שמעתי מידידי גיבור המעשה, חושף בפנינו את עוצמת ההודאה בעת הקושי, הכוחות שהיא מעניקה, העוצמות שהיא מטעינה. יהודי יקר, אם אתה מתמודד, אם קשה לך - התחבר נא לכח ההודאה, תטעם את המתיקות שטמונה בהתרפקות על אבא שבשמים בשמחה ובטוב לבב, בהודאה ובדברי שבח מעומק הלב.

וככל שנכביר בהודאה, ככל שנרבה בה, ככל שנוסיף ונקנה לה מעמד ומקום בליבנו - כך נזכה שהיא תעצים את הקשר שלנו עם בורא עולם, את החיבור אתו, וגם נפתח לנו שערי שמים, לשפע של ישועות נכספות, ברכה והצלחה!

תפילין צפוניות ששבו...

כל המאמצים עלו בתוהו, החיפושים העלו חרס. בני משפחה ירושלמית חיפשו אחר עקבות התפילין של הבן, שפשוט אבדו בלי להותיר כל סימן וזכר. לפתע נזכרו כי כנראה נשכחו באוטובוס, אי שם, הרחק הרחק ממקום מגוריהם, והיטב הבינו כי מדובר במאמץ אבוד מראש...

כצפוי, במחלקת המציאות בחברת התחבורה הגיבו בביטול, לא שמעו על תפילין כאלה שהגיעו לאף סניף בארץ. לך תחפש תפילין שאבדו בין עשרות אלפי אוטובוסים המשוטטים בישראל, וכל מהותם נדודים ממקום למקום... בני המשפחה החליטו לשנות כיוון: חדלו מלחפש ומלהתקשר, ופשוט החליטו להודות לאבא שבשמים שהעלים מהם את התפילין!

במשך חודשיים נמשכה שירת ההודאה על אובדן התפילין, פשוט כך. ואז, בהפתעה מוחלטת, התקשר מישהו ובישר כי מצא תפילין אי שם בצפון הארץ, נהג אוטובוס הגיש לו אותן והוא מבקש לקיים 'השבת אבידה'... אז התברר, כי כל החיפושים היו למעשה אבודים מראש, חסרי סיכויים. אבל להודאה יש כוחות אחרים, והם יכולים להביא תפילין מהצפון הרחוק אל המשפחה הירושלמית, נגד כל הגיון...

סיפור נפלא זה, שפורסם בקו 'קול תודה' מפי בעל המעשה, מוכיח עד כמה ההודאה היא כח עוצמתי, שמצליח לפעול גם כשנראה שאין סיכוי. המטרה של הקושי היא לגרום לנו לשאת עיניים השמימה, הבה נעשה זאת בשמחה ובהודאה, מכל הלב והנשמה, ונזכה לראות את הישועה בקרוב!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-182918@gmail.com

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

חדש

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

חדש

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
עדכונים על סיום השי"ס • עברית/אידיש

שלוחה 6

הרב **יוסף מגנוז** שליט"א
הדף היומי בבלי • צרפתית

שלוחה 2/5

חדש

שידורים חוזרים
ממעמדי סיום השי"ס
ומאירועי דרשו

שלוחה 5

חדש

הר"ר **יחיאל גולדברג** הי"ד
הפוחת בכל יום - באידיש

שלוחה 3/2

חדש

הר"ר **אברהם פוקס** הי"ד
הפוחת בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3/1

הר"ר **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ד
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

חבר אני לכל אשר יראוך

שומעים כיום על רבבות רבבות, אלפי אלפים, המוני המונים הבאים להשתתף בשמחת הסיומים או שזכו בעצמם לסיים. אשריהם ואשרי חלקם, רבה זכותם וזכות ישראל - ברם "חבר אני לכל אשר יראוך" שמח לבי בשמחת הכלל, ו'חבר טוב' ("א גוטער פריינד") מתיר לעצמו גם להעיר ולעורר... ממצוות 'ואהבת לרעך כמוך' אבקשה נא בזכות ליזכות יהודים נוספים מאהובי במת'קות היגיעה, אשר אין לה ערך ואין לה דמיון, היא העיקר והימנה הכל... (ולשאלתנו, האם אכן מוטב לו לזה שאינו מעמיק הבנה במהלך השיעור שלא ילמד במסגרת של שיעור אלא שיקבע לימודו עם חבר באופן של חברותא אישית? - נענה מרן זצוק"ל וכה אמר:).
הקביעות היא ברכה רבה, קביעות דרבים אינה דבר של מה בכך. לימוד תורה דרבים יש לה זכות הדוחה צרות מעל האדם ומגנה

על הכלל. אין ספק שבמובן זה, השיעור הינו אמצעי כביר ביותר, המעודד קביעת עתים לתורה בדרך שהגה מו"ר הרב מלובלין זצוק"ל, דף קבוע ליום, תמידין כסדרן בלי שינויים.
נהיר אפוא וברור שהשתתפות בשיעור ראויה וחשובה. ולזה, היודע בלבו שאין דיו בשיעור טוב לו ואשרי חלקו שייתן מזמניו ויוסיף על השיעור את הלימוד בבוקר עם חברותא או עזר אחר - וכך יקיים "והגית בו יומם ולילה" בלימוד בבוקר ובערב. לימודו זה יהא הכנה או חזרה על השיעור. מזה ומזה אל ינח ידו, וטוב לו בזה ובבא.
בסיום דבריו האציל ברכה ללומדי הדף היומי: "שהשי"ת יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דיבר לכם - ויזכה כל אחד להגדיל בתוכו תורה ולהאדירה, הן בכמות והן באיכות ויתברך בכל הטוב".
(מתוך תוספת לגיליון 'המודיע' כ"ט בכסלו תש"פ)

המשך מעמוד 21 | הרב אהרן כהן

בחורי ישיבות צעירים, דרך אברכים תלמידי חכמים ואפילו ראשי ישיבות ור"מים. כל מי שנבחן תקופה ב'דרשו' יודע על מה שאני מדבר, וכל מי שלא עשה זאת שידע שהוא פשוט מפסיד.
"זה לא עולה כסף להיבחן, להיפך 'דרשו' עוד משלם מלגות לנבחנים, בכפוף לתנאים והפרמטרים השונים. זאת הזכות שלנו ואנחנו שמחים ומתרגשים עם כל נבחן נוסף שמתקבל ל'דרשו' כאילו הוא היה הראשון והיחיד, גם אם לפניו כבר באו אלפים ורבבות אחרים.

זה מרגש אותנו וזה טבוע בדם של כל עובד 'דרשו'. אני יכול לומר שאצלי באופן אישי, פסגת האושר שלי היא כשאני מגיע אחרי עמל ויגיעה רבה למוקד בחינה של הארגון ורואה את אלפי הנבחנים מכל הגוונים והגילאים באים ונוהרים למקום המבחן. אי אפשר לתאר את ההרגשה שאני חווה ברגעים כאלו, ואני רוצה לומר שזה הדדי, גם הנבחנים עצמם מאד מאד שמחים לבוא ולהיבחן, הם מרוצים מאד ומודים פה אחד שהמבחנים של 'דרשו' פשוט שינו להם את החיים".

המשך מעמוד 11 | הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

הקודש בגור - התחלפו בידו בטעות קטנה של הרגע האחרון שני המכתבים, וכך נמצא שלארמון המלוכה הגיע מכתב מלא שבחים בגדולתו של צדיק וברכתו על ביטול הגזירה! ואילו אל שולחנו של הרבי הגיע אותו כתב שטנה, המלא עלילות רשע רחמנא ליצלן!
כשנפתח המכתב הראשון בבית המלכות קראוהו השרים בהנאה גדולה. בהכירם את היהודי ההוא שהיה מקורב למלכות, הבינו שאף הוא שולח כאן מכתב ברכה ותודה על טרחתם בביטול הגזירה... ואילו כשקרא הרבי הקדוש את המכתב השני שהגיע לגור, נטלו הרבי והכניסו חרש למגירתו בלא שיספר על תוכנו לאיש!
לאחר ימים מספר הגיעה הידיעה לאחד ממקורביו של הרבי, שבבית המלכות הגיע מכתב מאותו יהודי מפורסם, בו משבח ומברך מאוד את הצדיק על טרחתו ומודה על ביטול הגזירה. הרבי בחכמתו ובפקחותו תפס תיכף את 'טעותו' של היהודי, והבין מיד מה הייתה כאן אמיתת כוונתו. הוא כבר הכיר את האיש ואת מעלליו, והודה לה' יתברך שסיבב הדבר ברוב רחמיו לטובה ולברכה.
דבר מכתב תודתו (כביכול) של אותו יהודי שהגיע לבית המלכות התפרסם בין היהודים בוורשה ובגור. לאחר תקופה קצרה הגיע

היהודי לגור לביקור, שם רחשו לו הכל כבוד ויקר בשביל המכתב הנהדר ששלח לבית המלכות, בו חזק את ידיו של הרבי והגדיל את כבודו בעיני השרים.
אחד ויחיד שידע את כל האמת, איזו מזימה שפלה זמם לו אותו איש נכבד, היה הרבי הקדוש בעצמו, שקיבל את המכתב השני שהיה מיועד לאותם שרים... אך הוא, כדרכו בקודש, העביר על מידותיו ולא דיבר על אותו מכתב מאומה. אדרבה, הוא קירב את היהודי והראה לו פנים שוחקות, ולא עלתה על דעתו של האיש כלל שאותו 'כתב שטנה' שפל הגיע לידי הרבי...
כך התהפך לבו של היהודי, בראותו מקרוב את דרכו והילוכו של אותו צדיק מופלא קדוש ישראל, והחל להתקרב אליו. הוא עוד ביקר לאחר מכן כמה פעמים בחצר הקודש בגור, ובכל פעם היה הרבי ה'אמרי אמת' מקרבו בכל לב, ולא נטר לו חלילה שום טינה ולא גילה הדבר כלום!
למדנו כאן עד היכן מגיע טיב המעביר על מידותיו, וכיצד השפילו עצמם גדולי עולם עבור הזולת!
(מתוך הספר 'טיב המעשיות')

"אז תשאל אותו אם מקפיד על מים אחרונים ששייך לאכילה".
 שוב שאלוהו, ואמר שהוא מדרום אפריקה ורבו שם אכן אמר לו
 שיכול לנהוג כיש אומרים שבשולחן ערוך שאין כיום חיוב מים
 אחרונים.
 הגיב שוב רבינו: "אם כן, שיקפיד על מים אחרונים".

עצירות

סובל מעצירות מה יעשה?
 "אחד שאלני כי סובל מעצירת מעיים, מה יעשה, אמרתי לו שילמד
 החובל כי שם (בדף צב.) יש גמ' כי עצר עצר ה' וכו', והוא אמר לי
 שעשה כן ומיד זה הסתדר. גם הוא - שילמד החובל".

לרכישת דירה

כנס יהודי ואמר שהוא מחפש לקנות דירה במקום קהילתו בדרום
 אמריקה, אך אין לו כסף ושאל האם יכול לעשות הגרלה ואולי
 על ידי כך יוכל לקנות דירה, והרב אמר לו ללמוד 'הבית והעליה'
 בתלמוד ירושלמי ולמד. האם עתה עליו לעשות משהו נוסף או
 להמשיך בזה?
 "שילמד רמב"ם ושולחן ערוך ונו"כ בזה, ולגבי הגרלה זה בבחינת
 מניח מעותיו על קרן הצבי".

שידוכים

ג' יוצ"ח מבוגרים ללא שידוכים מה יעשה?
 תשובה: "שהאב ילמד כתובות".
 (מתוך הספר 'כל משאלותיך')

חול המועד, ורבינו מכנה רפואות אלו "רגל ברגל"; לבעיה באיברים
 הפנימיים - ללמוד הלכות טריפות; כאב שיניים ללמוד הלכות
 בכורות במס' בכורות. והרי אין מתרפאין בדברי תורה?
 "זה לא לרפואה בדברי תורה. זו זכות התורה. א.ה. והרי אמרו בגמרא
 עירובין (נד) החש בראשו יעסוק בתורה וכו' הרי שמותר, נצרך
 ומועיל".

כאבי גב

ארבעה בני משפחה אחת יש להם בעיה עם גב, מה יעשו?
 "כתוב בשם האר"י על אחד שכאב לו הכתף והגב שם, אמר לו האר"י
 משום שלא נזהר מלדבר דברי תורה בין מים אחרונים לברכת המזון
 כי תיכף לנטילת ידיים ברכה - ותכף זה תיבת כתף, תאמר להם
 שדבר ראשון ייזהרו בנטילת ידיים ושלא דבר בין נטילת ידיים במים
 אחרונים לברכת המזון".

חולי בעיניים

יש לו חולי בעיניים מה יעשה מידה כנגד מידה לרפואתו, עין בעין?
 "אם ת"ח הוא ילמד מס' נגעים שנגעים שייך לעיניים, שהרי אם כהו
 עיני כהן אינו רואה את הנגע".

כאבים בשן

בחור שואל שיש לו כאבים בשן ולא יודעים מה זה, הרי כתיב שן
 בשן מה חטא בשן שיעשה נגד זה לרפואתו?
 "העניין אצלו שייך למאכלות אסורות".
 שאלה: הרי מדובר בבחור יר"ש?

המשך מעמוד 10 | הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

שגם המום שבו הוא מאתו יתברך ומשפטי ה' אמת, ולכן במקום
 הצורך לא חוששים לביוש כי הוא יודע שלא מכוונים אליו.
 שאלתי את רבי נסים והוא ענה לי, שאם מדובר ביהודי שברור
 שייפגע מהדברים על המגיד שיעור לדלג ולא להסביר את אותו
 מום כדי שלא להעליבו. איזו רגישות בבין אדם לחברו, איזו מחשבה
 על השני!
 התשובות שלו, זו לא נבואה, זו מתנת אלוקים, זה 'רוח קדש' שהוא
 קיבל מתנה משמים.
 במשך השנים היה לי אבלחט"א קשר אתו בוועד הרפואה של ביה"ח
 'מעיני הישועה', אני שתקתי שם ולא השמעתי דברי בפני מרנן
 אבות בתי הדין. אבל התבוננתי וראיתי איך שהם כיבדו אחד את
 השני מרן הגר"ש וואזנר ומרן הגאון רבי נסים.
 אי אפשר לשכוח איך שקיבל במאור פנים כל מי שבא במחיצתו,
 איך שרץ בעצמו לפתוח את הדלת כששמע דפיקות על הדלת.
 (הרב יצחק לוי, 'תד נאמן', תשרי תש"פ)

איזו בהירות הדעת!
 אספר לכם עוד שאלה שנשאלתי, ומתוך תשובתו ניתן לראות את
 יושר ה'מושכל ראשון שלו':
 היה מגיד שיעור חשוב שמוסר שיעור קבוע בדף היומי, שבא לשאול
 לפני שהתחילו ללמוד בשיעור פרק שביעי בכורות שבו מפורטים
 מומי האדם הפוסלים את הכהן מלעבוד עבודה בבית המקדש.
 וזו השאלה: לאחד המשתתפים בשיעור יש מום העונה בדיוק
 לתיאור הגמרא. זה לא מהמומים הרגילים, כגון ידו שבורה שזה
 אינו מבייש, אלא מום כזה שאם יסביר את המשנה בצורה ברורה
 כל המשתתפים בשיעור עלולים להסתכל עליו, והוא יתבייש מאוד.
 שאל אותי המגיד שיעור: "מה אעשה? האם אשנה קצת מהפירוש
 ואבליע את המום, כך שלא ירגישו ולא אסביר את המום כדי שלא
 לביישו?".
 לי היה נראה לכאורה שגם במקום שקיים חשש לפגיעה ביהודי
 שנוכח שם אין לחשוש, כי הוא נפגע שלא כדין, כי יש לו להאמין

מהו המקור בתורה לאכילת מצה שמורה?
איזה מנהג בקשר לטחינת הקמח למצות נהגו כבר בימי חז"ל?
מדוע אין לקיים את מצות אכילת מצה במצה גדולה מאוד?

משומש; ואם צריך להשתמש בו, יש להתיר את תפריו, ולכבסו. בדיעבד, אף אם לא התיר את התפרים, ניתן להשתמש בקמח לצורך הפסח.

• מנהג 'אנשי מעשה' כבר מימות חכמינו ז"ל, לפקח בעצמם על טחינת החיטה לצורך הפסח, על מנת לוודא שהיא מבוצעת ללא חשש חימוץ.

• את טחינת החיטה לצורך אפיית המצות, יש לבצע לכתחילה ארבעים ושמונה שעות או יותר לפני הלישה. ואם הדבר אינו אפשרי, יש לבצע את הטחינה לפחות עשרים וארבע שעות לפני הלישה.

• אבני ריחיים שהשתמשו בהם לדגן ש'נלתת' במים, ניתן להשתמש בהן לטחינת החיטה לצורך המצות, לאחר הסרת שיכבת העליונה; אך אין לאפות את המצות מהקמח הראשון שנטחן בהן.

הגדרת 'לחם' ו'לחם עוני'

• לחם העשוי מ'סובין' או מ'מורסן' - אין לו חשיבות של פת, ולכן אין מפורשים ממנו 'חלה', ואין מברכים עליו 'המוציא' ולא 'מזונות', אלא 'שהכל'.

• לדעת השולחן ערוך, פת המיועדת לבעלי חיים - אין לה חשיבות של 'לחם', אך אם היא מיועדת גם לבני אדם - יש לה חשיבות של לחם. ולדעת הרמ"א, פת שמעורבים בה סובין ומורסן בכמות הגורמת לבני אדם להימנע מאכילתה - אף אם ייעודה לבני אדם, אין לה חשיבות של לחם.

• המצה מכונה בתורה 'לחם עני', ודרשו חכמינו ז"ל: "פרט לאשישה", והיינו מצה גדולה מאוד, בגודל שלא ניתן להגדירה כ'לחם עוני', שהרי אין דרכו של עני לאכול פת כה גדולה.

שמירת המצה מחימוץ לאורך תהליך הכנתה

• נאמר בתורה "ושמרתם את המצות", ודרשו חכמינו ז"ל, שמצוה לשומרן שמירה יתרה לשם מצות אכילת מצה. ולכתחילה, יש לקיים את מצות אכילת מצה במצה השמורה משעת הקצירה; ובדיעבד, ניתן לקיימה במצה השמורה רק משעת הטחינה. ובשעת הדחק, ניתן להשתמש לצורך אפיית מצות המצוה אף בקמח מחיטה שלא נשמרה כלל, ובלבד שתהיינה שמורות משעת הלישה ואילך. ויש אומרים שלדעת הגר"א חובה לאכול בכל ימי הפסח רק 'מצה שמורה', ואכן כך מנהג ישראל מקדמת דנא.

• דגן ש'נלתת', דהיינו שהושרה במים לפני טחינתו, אסור באכילה בפסח. ואיסור זה הוא גם כשהוא במים שניות ספורות בלבד ונטחן לאלתר, ואף כשהלתיתה מבוצעת באמצעות מכונה אוטומטית, כך שאין כל חשש לעיכוב כלשהו בהשריית החיטה, או בין הלתיתה לטחינה. וכל מיני הדגן שנלתתו - אסורים בפסח הן באכילה והן בהנאה, אך לענין שהייתם בבית בימי הפסח, והשימוש בהם לאחר הפסח, יש הבדל בין חיטה ליתר מיני הדגן, ובין שגן ששהה במים זמן קצר, לדגן ששהה במים זמן רב, וכמצוי בגריסים, ובמיוחד בגריסי שיבולת שועל.

• בעת הובלת שקי קמח על גבי בהמה, אסור להניחם ישירות על גב הבהמה, אלא על גבי אוכף וכדומה, משום שגוף הבהמה מחמם את הקמח, ויש לחשוש שהחימום יגרום להאצת תהליך החימוץ בשעת הלישה.

• על פי עיקר ההלכה, זיעת בעלי חיים אינה מחמיצה, וגם אינה מאיצה את תהליך החימוץ.

• לכתחילה אין לאחסן קמח המיועד לפסח בשק קמח